

*„Opracowanie rekomendowanych
kompetencji i nowych kwalifikacji do PRK”*

Spis treści

1. Wstęp	2
2. Aktualna sytuacja w sektorze mody.....	3
3. System kształcenia i kwalifikacje wyodrębnione w zawodach w branży przemysłu mody.....	6
4. Kompetencje w branży przemysłu mody.....	24
5. Uzyskanie dyplomu zawodowego albo dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.	34
5.1 Dokumenty potwierdzające kwalifikacje w zawodzie wymagane do uzyskania dyplomu zawodowego w zawodzie nauczonym na poziomie technika określonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego dla zawodów branży przemysłu mody.	35
5.2 Dokumenty potwierdzające kwalifikacje w zawodzie wymagane do uzyskania dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika określonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego	38
6. Kwalifikacje rynkowe włączone/funkcjonujące w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, powiązane z zawodami branży przemysłu mody.....	41
7. Kwalifikacje rynkowe w systemie edukacji	48
8. Rekomendacje kompetencji i nowych kwalifikacji.....	51
Słownik pojęć.....	54
Źródła.....	55

1. Wstęp

Moda jest na niebie, na ulicy, moda to idee, sposób życia, wszystko to, co się dzieje.

Coco Chanel

Polski przemysł mody jest najbardziej sprywatyzowanym i interdyscyplinarnym sektorem. Firmy inwestują w nowe technologie, opracowują innowacyjne rozwiązania, tworząc wyspecjalizowany asortyment, często przewyższając w tym zakresie zagranicznych producentów. Współczesny przemysł mody to już nie stare fabryki, to biura projektowe, laboratoria, działy produkcji o nowoczesnym zabudowanym i zautomatyzowanym parku maszynowym, zapewniającym pracownikowi bezpieczeństwo.

Istotą przemysłu mody jest nieustająca ewolucja, optymalna reakcja na wciąż zmieniające się oczekiwania i potrzeby konsumentów. Potrzeby te można zaspakajać poprzez, tworzenie relacji między jakością a ceną produktu, niezbędne są unikalne „krzyżujące się” umiejętności, np. kreatywności z przedsiębiorczością, wiedzy o rynku mody z wiedzą o organizacji handlu czy znajomości innowacyjnych technologii z wiedzą o organizacji produkcji. Takie właśnie umiejętności decydują m.in. o specyfice przemysłu kreatywnego opartego na oryginalności działań i wykorzystaniu nowych technologii, których znaczenie akcentują wszystkie strategie rozwoju Unii Europejskiej-

Przemysł mody jest najszybciej rozwijającym się sektorem w Polsce - stanowi blisko 6% polskiego PKB i 4,5% polskiego eksportu. To 40 tys. firm, dających zatrudnienie ponad 200 tys. osobom. Ilość zakładów odzieżowych, włókienniczych i skórzanych w Polsce plasuje nas na drugiej pozycji w Unii Europejskiej, wielkość zatrudnienia to trzecie miejsce. 50% produkcji jest eksportowana, co świadczy o innowacyjności i wysokiej jakości produktów.

Dzięki nowym technologiom szczególnie branża tekstylna zaczyna coraz szybciej przenikać do innych sektorów gospodarki, np. transportu czy budownictwa. Obok innowacyjnych produktów, takich jak sportowa oddychająca odzież, bielizna uciskowa wspomagająca krążenie, protezy ścięgien, czy materace zapobiegające odleżynom u osób trwale unieruchomionych, warto wspomnieć o zastosowaniu tekstyliów w budowie nowoczesnych statków powietrznych, co umożliwia osiągnięcie większych prędkości oraz zwiększenie trwałości użytkowej.

Wirtualne przymierzalnie, geolokalizacja, inteligentne sklepy, okulary VR to tylko niektóre przykłady nowych technologii stosowanych w branży mody. Nowe technologie służą kreowaniu wizerunku marki lub zwyczajnie usprawniają codzienne działania w prowadzonym biznesie. Przemysł mody coraz mocniej angażuje się w ekologię - recykling, działania z zakresu ochrony środowiska i zasobów wody. Coraz więcej firm inwestuje w ekologiczne technologie produkcji, przechowywania i transportu, zmniejszając negatywny wpływ na ekosystem. Zupełnie inne procesy realizowane są w firmie produkującej skóry i firmie wytwarzającej np. obuwie. Ma to niewątpliwie związek z

zaangażowaniem dedykowanych technologii produkcyjnych, różniących się, w zależności od rodzaju wytwarzanych produktów, wykorzystywanych surowców i stosowanych sposobów ich obróbki. Duże zróżnicowanie powoduje, iż poszczególne przedsiębiorstwa mają różne potrzeby, również w zakresie kwalifikacji kadr, wynikające ze specyfiki ich działalności. Obecna oferta na rynku szkoleniowym jest dostosowywana do potrzeb zgłaszanych przez pracodawców. Dynamiczne zmiany w tym sektorze zwłaszcza w obszarze nowych technologii, skłaniają do ciągłego tworzenia możliwości zdobywania nowych kwalifikacji odwołujących się zarówno do innowacyjnych materiałów wprowadzanych na rynek, w tym nanotechnologicznych, potrzeby obsługi coraz nowocześniejszego parku maszynowego oraz technologii informacyjno-komunikacyjnych widocznych w projektowaniu oraz wprowadzaniu nowoczesnego oprogramowania wpływającego na automatyzację procesów produkcyjnych.

2. Aktualna sytuacja w sektorze mody

Sektor Przemysłu Mody i Innowacyjnych Tekstyliów obejmuje wyspecjalizowane i różniące się od siebie przedsiębiorstwa. Kierując się klasyfikacją PKD możemy podzielić go na trzy gałęzie przemysłu: tekstylny/włókienniczy (Dział 13), odzieżowy (Dział 14), oraz skórzany (Dział 15). Podział ten nie obrazuje jednak złożoności sektora, gdyż jedną z cech charakterystycznych jest wysoce posunięta specjalizacja poszczególnych firm, związana ze specyfiką wytwarzanych produktów. Zupełnie inne procesy realizowane są w firmie produkującej skóry, a tej wytwarzającej obuwie. Ma to związek z zaangażowaniem dedykowanych technologii produkcyjnych, różniących się, w zależności od rodzaju wytwarzanych produktów, wykorzystywanych surowców oraz sposobu obróbki. Takie zróżnicowanie powoduje, że poszczególne firmy branżowe mają różne potrzeby głównie w zakresie kompetencji kadr.

Ponadto sektor charakteryzuje duże doświadczenie w zakresie struktur przedsiębiorstw wchodzących w jego skład. Badania Rady oparte na powszechnie dostępnych statystykach (m.in. dane GUS), udział firm średnich w sektorze jest o wiele większy niż w przypadku danych dla ogółu przedsiębiorstw (nawet kilkakrotnie większy). Również średni okres funkcjonowania przedsiębiorstw z sektora jest dłuższy niż dla ogółu. Mamy więc w przypadku sektora do czynienia z przedsiębiorstwami, które pomimo trudnych warunków rynkowych na przełomie XX i XXI wieku, jak również dużej konkurencji ze strony koncernów oraz azjatyckich producentów, utrzymują się i funkcjonują z sukcesem na rynku, będąc jednocześnie w wielu wypadkach firmami rodzimymi, opartymi na tradycjach rodzinnych. Ponad 60% przedsiębiorstw z sektora nie stosuje żadnych innowacji, a jednocześnie prawie wszyscy respondenci widzą potrzebę rozwijania oferty i stosowanych metod produkcji w oparciu o nowoczesne i konkurencyjne rozwiązania (źródło: *Raport „Rekomendacje zmian dla sektora Przemysłu Mody”, VI’17*). Widoczna jest więc potrzeba rozwijania kompetencji wśród kadr przedsiębiorstw z sektora w zakresie realizacji prac badawczo-rozwojowych oraz wdrażania ich wyników w organizacjach. Ponad 90% respondentów wskazuje na brak wykwalifikowanej kadry szczególnie ze szczebla technicznego, niezbędnej do przygotowania

i kontroli procesów produkcyjnych, a także funkcjonowania parku maszynowego w przedsiębiorstwach (źródło: Raport „Rekomendacje zmian/rozwiązań w obszarze edukacji dla sektora”¹⁷). Tymczasem, ze względu na stale postępujący rozwój technologiczny sektora, wysoce wykwalifikowane kadry są podstawą budowania konkurencyjności krajowych przedsiębiorstw. Zjawisko to potwierdziła diagnoza barier technologicznych dla przedsiębiorstw z sektora, gdyż respondenci jako najpoważniejszą barierę wskazali właśnie brak umiejętności wykorzystywania urządzeń (45% respondentów). Największe braki kadrowe w sektorze występują jednak wśród pracowników produkcyjnych, zarówno w przedsiębiorstwach odzieżowych, tekstylnych jak i skórzanych (źródło: Raport „Potrzeby kadrowe i edukacyjne przedsiębiorstw sektora Mody i Innowacyjnych Tekstyliów” XI¹⁸). Jak wskazują badania, z jednej strony palącym problemem jest brak zainteresowania młodzieży kształceniem zawodowym w tym obszarze - wprawdzie po zmianach, które zostały wprowadzone 3 lata temu nabór do szkół odzieżowych przez ostatnie 2 lata wzrósł 5-krotnie lub w ostatnim roku nawet można pokusić się o stwierdzenie 10-krotnie, ale należy podkreślić tu duży w tym zakresie wkład działań Sektorowej rady ds. Kompetencji PM. Z drugiej strony, wśród aktywnych na rynku pracy osób istnieje wyraźny deficyt osób posiadających adekwatne kompetencje, uniemożliwiające pracę na nowoczesnym parku maszynowym. Stanowi to coraz powszechniejsze zjawisko na rynku pracy „pracownika”, gdyż obecnie przedsiębiorstwa coraz częściej zatrudniają pracowników posiadających odpowiednie predyspozycje oraz nastawienie do aktywności zawodowej, zaś kompetencje nabywają w pierwszym okresie zatrudnienia. Taka tendencja wymaga jednak zwiększania skali działań rozwojowych w przedsiębiorstwach, również MŚP, gdzie nie są one w takim stopniu upowszechnione, jak w dużych organizacjach. Zmieniająca się rzeczywistość biznesowa powoduje, że w sektorze pojawiają się nowe potrzeby kompetencyjne, związane z realizacją procesów zarządczych, sprzedażowych, logistyczno-magazynowych itp. To jest również istotne w zakresie opracowywanej mapy kwalifikacji zawodowych, które stanowić będą katalog kwalifikacji istotnych dla sektora przemysłu mody.

Branży odzieżowej towarzyszy ciągły ubytek miejsc pracy, a co za tym idzie brak dobrze wykwalifikowanej kadry. Brak kadry identyfikowany jest również z brakiem jasno określonych efektów uczenia się jednoznacznie zrozumiałych dla pracownika, pracodawcy. Wszelkie działania w zakresie np. przeprowadzenia pilotażu wdrożenia sektorowej ramy kwalifikacji PM wskazują, na coraz bardziej zrozumiałą przez pracowników i pracodawców potrzebę ujednolicenia dokumentacji zawodowej.

Braki kadrowe cechuje ponadto długookresowy, malejący popyt na pracę, co wynika między innymi z napływu konkurencyjnego importu do Polski i do Europy, głównie z krajów azjatyckich. Sytuacja ta powoduje, że spada liczba pracowników w branży. W/g danych statystycznych Głównego Urzędu Statystycznego zawartych w opracowaniach Sektorowej Rady ds Kompetencji od 2014 r. obserwowano spadek zatrudnienia w branży odzieżowej od 5,6 do 7,1% w roku 2016. Spadek ten jednak z roku na rok jest malejący. W roku 2016-2017 wyniósł on 3,2%, a w latach 2017- 2018, 2,7 %. Zakładamy, że sytuacja w dłuższej perspektywie jest niepewna, podobnie jak i w innych firmach zatrudniających kadry, o nie do końca zidentyfikowanych kompetencjach.

W trakcie prac nad SRK PM – tj. 79% badanych wskazało niedostosowanie zasobów kadrowych do potrzeb rynku. Ponadto spośród badanych, 55% wskazało na niedostosowanie systemu kształcenia do potrzeb pracodawców. Wysoki odsetek respondentów za trudności edukacyjne uznaje przestarzałą infrastrukturę w szkołach (43%), brak dostępu uczniów do nowych technologii (41%) oraz niskie poczucie własnej wartości posiadanych kompetencji. Za kolejną istotną przeszkodę wskazano niewystarczające kompetencje nauczycieli uczących w szkołach zawodowych/branżowych.

Kompetencje i kwalifikacje opisanych grup wpływają na prawidłowe funkcjonowanie na rynku pracy zasobów kadrowych oraz wpływają na ich dalszy rozwój i pozostawanie aktywnym na rynku pracy. Obecny rynek pracy jest bardzo wymagającym, w związku z powyższym uświadomienie sobie istoty konieczności ustawicznego uczenia się daje jedynie możliwości aktywnego funkcjonowania.

Kolejnym istotnym elementem aktywnego funkcjonowania na tym rynku pracy jest właściwe zidentyfikowanie ścieżek i alternatywnych możliwości rozwoju zawodowego w branży przemysłu mody w zależności od predyspozycji wyjściowych, nabywanych kompetencji i kwalifikacji, ale również wytrwałości i gotowości do działań w różnych sytuacjach zawodowych. W przemyśle odzieżowym znaczna większość przedsiębiorstw to firmy małe. Są one bardzo podatne na zmiany popytu, a to oznacza większą fluktuację kadr, czyli więcej osób na rynku jednocześnie tracących i podejmujących pracę w firmach należących do branży. Taka sytuacja skutkuje utratą kapitału ludzkiego przez przedsiębiorstwa, związana jest również z przemieszczaniem się pracowników między firmami. Ponadto wysokie oczekiwania płacowe młodych osób nieadekwatne do posiadanych na początku kariery zawodowej kompetencji oraz zaangażowania zawodowego powodują, iż maleje zainteresowanie pracodawców inwestowaniem w pracowników. Małe firmy z sektora przemysłu mody poszukują pracowników uniwersalnych, tj. zdolnych do wykonywania kilku lub kilkunastu zadań zawodowych możliwych do wykonywania na różnych stanowiskach.

Pracodawcy poszukują również pracowników operacyjnych, którzy powinni posiadać różne kompetencje do wykonywania prac prostych, wymagających tylko przyuczenia, ale również i takie, których składnikiem jest twórcze podejście, np. do tworzenia odzieży – projektantów, konstruktorów odzieży itd. Dużą rolę w branży odgrywa biegłość w wykonywaniu powtarzalnych, stosunkowo prostych czynności, co wymaga ich wyćwiczenia możliwego zarówno w szkole, jak i na odpowiednio intensywnym ukierunkowanym praktycznie, np. kursie oraz-bezpośrednio w trakcie pracy w przedsiębiorstwie. Pracodawcy oraz pracownicy są bardzo zainteresowani narzędziami, które ułatwiają, umożliwiają, podpowiadają dokonywanie wyborów co do oferowanych oraz preferowanych czynności zawodowych.

3. System kształcenia i kwalifikacje wyodrębnione w zawodach w branży przemysłu mody.

W ostatnich kilkunastu latach widoczne jest odradzanie się produkcji włókienniczej, a szczególnie dziewiarskiej, pasmanteryjnej, szwalniczej i wykończalniczej, które tworzą przemysł mody. Rośnie zapotrzebowanie na specjalistów związanych z włókiennictwem szczególnie w sektorze małych i średnich przedsiębiorstw. Zgodnie z przyjętymi założeniami nowy system kształcenia zawodowego odpowiada wzrastającym wymaganiom pracodawców oczekujących od absolwentów szkół kształcących w zawodach branży przemysłu mody wysokiego poziomu umiejętności zawodowych połączonych z odpowiednim poziomem wiedzy teoretycznej znajdującej swoje zastosowanie przy realizacji zadań zawodowych w zmieniającym się i wymagającym środowisku pracy.

Kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego jest realizowane w szkołach ponadpodstawowych: branżowej szkole I stopnia, technikum, branżowej szkole II stopnia. Kształcenie w zawodach szkolnictwa branżowego jest realizowane również na kwalifikacyjnych kursach zawodowych, oraz na kursach umiejętności zawodowych. Celem kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego jest przygotowanie uczących się do wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy. Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe powinien legitymować się pełnymi kwalifikacjami zawodowymi, a także być przygotowany do uzyskania niezbędnych uprawnień zawodowych również w branży tekstylno - odzieżowej

Prowadzenie kształcenia w danym zawodzie przez szkołę odbywa się na podstawie *Rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego*. Rozporządzenie to określa podstawy programowe kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego przyporządkowane do poszczególnych branż uwzględniając specyfikę umiejętności zawodowych lub zakres, w jakim umiejętności te są wykorzystywane podczas wykonywania zadań zawodowych. Kształcenie w branży tekstylno-odzieżowej przyporządkowane zostało do **branży przemysłu mody - MOD**

Zawody w branży przemysłu mody są zawodami jedno i dwu-kwalifikacyjnymi . Zawody jedno-kwalifikacyjne w tej branży są zawodami nauczonymi w branżowej szkole I stopnia:

- Pracownik pomocniczy krawca (dla uczniów ze szkół specjalnych)
- Krawiec
- Operator maszyn w przemyśle włókienniczym
- Rękodzielnik wyrobów włókienniczych
- Obuwnik
- Kuśnierz
- Kaletnik
- Garbarz skór

Zawody dwu-kwalifikacyjne są zawodami nauczonymi w technikum czteroletnim po gimnazjum i technikum pięcioletnim po ośmioletniej szkole podstawowej:

- Technik przemysłu mody
- Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
- Technik włókiennik
- Technik technologii wyrobów skórzanych
- Technik garbarz
- Technik obuwnik

W zawodach nauczanych w technikum pierwszą kwalifikacją jest kwalifikacja wyodrębniona w zawodzie nauczonym w branżowej szkole I stopnia, stanowiąca merytoryczną i programową podbudowę do uzyskiwania kolejnych – wyższych – kwalifikacji w innym zawodzie w ramach tej samej branży.

Kształcenie w branżowej szkole II stopnia odbywa się w zawodach, dla których przewidziano kształcenie w tym typie szkoły. Są to zawody nauczane na poziomie technika, które posiadają kwalifikację wspólną z kwalifikacją wyodrębnioną w zawodzie nauczonym w branżowej szkole I stopnia. W branżowej szkole II stopnia kształcenie jest prowadzone w zawodach, które stanowią kontynuację kształcenia w branżowej szkole I stopnia, ponieważ w zawodzie nauczonym w branżowej szkole I i II stopnia wyodrębniono wspólną pierwszą kwalifikację. W branżowej szkole II

stopnia jest realizowana jedynie druga kwalifikacja cząstkowa wyodrębniona w danym zawodzie nauczonym na poziomie technika.

Kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie oznaczono kodem składającym się z trzech wielkich liter, wskazujących na przyporządkowanie do branży, oraz kolejną liczbą o charakterze porządkowym.

Tabela 1. Wykaz kwalifikacji dla branży przemysłu mody w zakresie zawodów odzieżowych, włókienniczych, obuwniczej i skórzanej;¹

Nazwa kwalifikacji/ poziom PRK dla kwalifikacji	Nazwa i numer zawodu, w którym wyodrębniono daną kwalifikację/ poziom PRK dla zawodu	Typ szkoły
Branża odzieżowa		
MOD. 07 Projektowanie i wytwarzanie prostych wyrobów odzieżowych (2)	932915 Pracownik pomocniczy krawca /II	Branżowa szkoła I stopnia (kształcenie wyłącznie dla osób z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu lekkim)
MOD.03 Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych (3)	753 106 Krawiec/ III	Branżowa szkoła I stopnia
	311941 Technik przemysłu mody/ IV	Technikum
MOD.11 Organizacja procesów wytwarzania procesów odzieżowych (4)	311941 Technik przemysłu mody /IV	Technikum Branżowa szkoła II stopnia
Branża włókiennicza		
MOD.06 Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych (3)	815204 Operator maszyn w przemyśle włókienniczym	Branżowa szkoła I stopnia
	311932 Technik włókiennik/ IV	Technikum
MOD.08 Wytwarzanie, konserwacja i renowacja wyrobów rękodzielniczych wyrobów włókienniczych (3)	731 808 Rękodzielnik wyrobów włókienniczych/ III	Branżowa szkoła I stopnia
	311931 Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych/ IV	Technikum
MOD.14 Nadzorowanie procesów wytwarzania i	311932 Technik włókiennik /IV	Technikum Branżowa szkoła II stopnia

¹ ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. Poz. 991)

wykańczania wyrobów włókienniczych (4)		
MOD.13 Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych	311931 Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych/IV	Technikum Branżowa szkoła II stopnia
Branża skórzana / obuwnicza		
MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich/3 poziom PRK	753106 Kuśnierz/III	Branżowa szkoła I stopnia
	311926 Technik technologii wyrobów skórzanych/IV	Technikum
MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych/3 poziom PRK	753702 Kaletnik/III	Branżowa szkoła I stopnia
	311926 Technik technologii wyrobów skórzanych/IV	Technikum
MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych/4 poziom PRK	311926 Technik technologii wyrobów skórzanych/IV	Technikum Branżowa szkoła II stopnia
MOD.01. Wyprawianie skór/3 poziom PRK	753501 Garbarz skór/III	Branżowa szkoła I stopnia
	311912 Technik garbarz/IV	Technikum
MOD.09. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór/4 poziom PRK	311912 Technik garbarz/IV	Technikum Branżowa szkoła II stopnia
MOD.05. Wytwarzanie obuwia/3 poziom PRK	753106 Obuwnik/III	Branżowa szkoła I stopnia
	311916 Technik obuwnik/IV	Technikum
MOD.10. Organizacja i prowadzenie procesów	311916 Technik obuwnik/IV	Technikum Branżowa szkoła

wytwarzania obuwia/4 poziom PRK		II stopnia
------------------------------------	--	------------

We wszystkich kwalifikacjach przypisanych do branży przemysłu mody istnieje możliwość prowadzenia kształcenia na kwalifikacyjnych kursach zawodowych (KKZ) lub na kursach umiejętności zawodowych.

Klasyfikacja zawodów szkolnictwa branżowego zawiera informacje, w zakresie jakich zawodów jest możliwa realizacja kształcenia w systemie edukacji formalnej. Zawody zawarte w tej klasyfikacji zostały podzielone na kwalifikacje. Kwalifikacje nazwane są czynnościowo i związane z zakresem wykonywanych zadań zawodowych. Klasyfikacja zawodów i specjalności zawiera wykaz zawodów funkcjonujących na rynku oraz zawody pokrewne, gdyż one niejednokrotnie dla pracodawców są stanowiskami pracy.

GARBARZ SKÓR 753501

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE

MOD.01. Wyprawianie skór

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie garbarz skór powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.01. Wyprawianie skór:

- 1) wykonywania czynności związanych z konserwacją, magazynowaniem oraz dobieraniem skór surowych i półproduktów skórzanych w partie produkcyjne;
- 2) sporządzania kąpieli roboczych i przeprowadzania procesów obróbki skór;
- 3) przygotowania zestawów wykończalniczych oraz prowadzenia wykończania właściwego skór;
- 4) obsługiwanie maszyn i urządzeń stosowanych do obróbki skór;
- 5) wykonywania renowacji skór wyprawionych i wyrobów skórzanych.

KALETNIK 753702

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE

MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie kaletnik powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów

kaletniczych:

- 1) sporządzania dokumentacji wyrobu kaletniczego na potrzeby zamówienia;
- 2) użytkowania maszyn i urządzeń do wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich;
- 3) wytwarzania wyrobów kaletniczych i rymarskich;
- 4) wykonywania renowacji wyrobów kaletniczych i rymarskich;
- 5) sporządzania kalkulacji kosztów produkcji i usług kaletniczych i rymarskich.

KRAWIEC 753105

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE

MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie krawiec powinien być przygotowany do wykonywania

zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych:

- 1) projektowania wyrobów odzieżowych;
- 2) konstruowania podstawowych wyrobów odzieżowych;
- 3) modelowania podstawowych wyrobów odzieżowych;
- 4) dobierania materiałów i dodatków do wyrobów odzieżowych;
- 5) obsługiwanie maszyn i urządzeń stosowanych podczas wytwarzania wyrobów odzieżowych;
- 6) wykonywania wyrobów odzieżowych.

KUŚNIERZ 753106

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE

MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie kuśnierz powinien być przygotowany do wykonywania

zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich:

- 1) konstruowania i modelowania wyrobów kuśnierskich;
- 2) dobierania i oceny jakości skór futerkowych i dodatków do wyrobu kuśnierskiego;
- 3) obsługiwanie maszyn i urządzeń do wytwarzania wyrobów kuśnierskich;
- 4) wykonywania wyrobów kuśnierskich;
- 5) wykonywania napraw, renowacji i przeróbek wyrobów kuśnierskich.

OBUWNIK 753602

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE

MOD.05. Wytwarzanie obuwia

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie obuwnik powinien być przygotowany do wykonywania

zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.05. Wytwarzanie obuwia:

- 1) przygotowywania i rozkroju materiałów na elementy wierzchów i spodów obuwia;
- 2) wykonywania operacji związanych z obróbką i montażem elementów spodowych obuwia;
- 3) wykonywania operacji montażu cholewek;
- 4) wykonywania operacji związanych z montażem i wykończaniem obuwia.

OPERATOR MASZYN W PRZEMYŚLE WŁÓKIENNICZYM 815204

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE

MOD.06. Wytwarzanie i wykończanie wyrobów włókienniczych

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie operator maszyn w przemyśle włókienniczym powinien

być przygotowany do wykonywania następujących zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.06.

Wytwarzanie i wykończanie wyrobów włókienniczych:

- 1) przygotowania surowców i półproduktów do procesu wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych;
- 2) obsługiwanie maszyn włókienniczych i urządzeń stosowanych w procesie wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych;
- 3) wytwarzania wyrobów włókienniczych;
- 4) wykończania wyrobów włókienniczych.

PRACOWNIK POMOCNICZY KRAWCA 932915

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE

MOD.07. Wykonywanie prostych wyrobów odzieżowych

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie pracownik pomocniczy krawca powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.07. Wykonywanie prostych

wyrobów odzieżowych:

- 1) wykonywania prac pomocniczych związanych z organizacją stanowiska pracy i obsługą klientów w zakładzie krawieckim;
- 2) przygotowywania materiałów odzieżowych i dodatków krawieckich do wyrobów odzieżowych w zakresie niezbędnym do wykonania pomocniczych prac krawca;
- 3) wykonywania czynności związanych z wytwarzaniem i wykończaniem prostych wyrobów odzieżowych i bieliźnianych;
- 4) wykonywania czynności związanych z naprawą i przeróbką prostych wyrobów odzieżowych.

RĘKODZIELNIK WYROBÓW WŁÓKIENNICZYCH 731808

KWALIFIKACJA WYODRĘBNIONA W ZAWODZIE

MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie rękodzielnik wyrobów włókienniczych powinien być

przygotowany do wykonywania zadań zawodowych w zakresie kwalifikacji MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja

i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych:

- 1) przygotowywania surowców i półproduktów do wytwarzania rękodzielniczych wyrobów włókienniczych;
- 2) obsługiwanie maszyn i urządzeń stosowanych do ręcznego wytwarzania wyrobów włókienniczych;
- 3) wytwarzania i wykończania rękodzielniczych wyrobów włókienniczych;
- 4) wykonywania prac związanych z konserwacją i renowacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych.

TECHNIK GARBARZ 311912

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE

MOD.01. Wyprawianie skór

MOD.09. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik garbarz powinien być przygotowany do

wykonywania następujących zadań zawodowych:

- 1) w zakresie kwalifikacji MOD.01. Wyprawianie skór:
 - a) wykonywania czynności związanych z konserwacją, magazynowaniem oraz dobieraniem skór surowych
- i półproduktów skórzanych w partie produkcyjne,

- b) sporządzania kąpeli roboczych i przeprowadzania procesów obróbki skór,
 - c) przygotowania zestawów wykończalniczych oraz prowadzenia wykończenia właściwego skór,
 - d) obsługiwanie maszyn i urządzeń stosowanych do obróbki skór,
 - e) wykonywania renowacji skór wyprawionych i wyrobów skórzanych;
- 2) w zakresie kwalifikacji MOD.09. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór:
- a) organizowania oraz nadzorowania przygotowania surowców skórzanych do wyprawy,
 - b) organizowania oraz nadzorowania przebiegu procesu wyprawy skór,
 - c) oceniania jakościowego skór wyprawionych i wyrobów skórzanych przeznaczonych do renowacji oraz organizowania i wykonywania ich odnowy.

TECHNIK OBUWNIK 311916

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE

MOD.05. Wytwarzanie obuwia

MOD.10. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania obuwia

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik obuwnik powinien być przygotowany do

wykonywania zadań zawodowych:

- 1) w zakresie kwalifikacji MOD.05. Wytwarzanie obuwia:
 - a) przygotowywania i rozkroju materiałów na elementy wierzchów i spodów obuwia,
 - b) wykonywania operacji związanych z obróbką i montażem elementów spodowych obuwia,
 - c) wykonywania operacji montażu cholewek,
 - d) wykonywania operacji związanych z montażem i wykończaniem obuwia;
- 2) w zakresie kwalifikacji MOD.10. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania obuwia:
 - a) organizowania prac związanych z technicznym przygotowaniem produkcji,
 - b) oceniania jakości i identyfikowania nieprawidłowości procesów technologicznych wytwarzania obuwia.

TECHNIK PRZEMYSŁU MODY 311941

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE

MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych

MOD.11. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik przemysłu mody powinien być przygotowany do

wykonywania zadań zawodowych:

1) w zakresie kwalifikacji MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych:

- a) projektowania wyrobów odzieżowych,
- b) konstruowania podstawowych wyrobów odzieżowych,
- c) modelowania podstawowych wyrobów odzieżowych,
- d) dobierania materiałów i dodatków do wyrobów odzieżowych,
- e) obsługiwanie maszyn i urządzeń stosowanych podczas wytwarzania wyrobów odzieżowych,
- f) wykonywania wyrobów odzieżowych;

2) w zakresie kwalifikacji MOD.11. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych:

- a) projektowania kolekcji odzieżowych,
- b) opracowywania dokumentacji wyrobów odzieżowych,
- c) organizowania procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych,
- d) kontrolowania procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych,
- e) prowadzenia działań związanych z marketingiem wyrobów odzieżowych.

TECHNIK TECHNOLOGII WYROBÓW SKÓRZANYCH 311926

na podbudowie kwalifikacji MOD.02.

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE

MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych

MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik technologii wyrobów skórzanych powinien być

przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

1) w zakresie kwalifikacji MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych:

- a) sporządzania dokumentacji wyrobu kaletniczego na potrzeby zamówienia,
- b) użytkowania maszyn i urządzeń do wytwarzania wyrobów kaletniczych,
- c) wytwarzania wyrobów kaletniczych,
- d) wykonywania renowacji wyrobów kaletniczych,
- e) sporządzania kalkulacji kosztów produkcji i usług kaletniczych;

2) w zakresie kwalifikacji MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych:

- a) określania właściwości materiałów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych,
- b) dobierania surowców i materiałów do wykonania wyrobów skórzanych,
- c) sporządzania dokumentacji technicznej i technologicznej,
- d) obsługiwanie maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcyjnym,
- e) organizowania i kontrolowania procesów wytwarzania wyrobów skórzanych.

TECHNIK TECHNOLOGII WYROBÓW SKÓRZANYCH 311926

na podbudowie kwalifikacji MOD.04.

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE:

MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich

MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik technologii wyrobów skórzanych powinien być

przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

1) w zakresie kwalifikacji MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich:

- a) konstruowania i modelowania wyrobów kuśnierskich,
 - b) dobierania i oceny jakości skór futerkowych i dodatków do wyrobu kuśnierskiego,
 - c) obsługiwanie maszyn i urządzeń do wytwarzania wyrobów kuśnierskich,
 - d) wykonywania wyrobów kuśnierskich,
 - e) wykonywania napraw, renowacji i przeróbek wyrobów kuśnierskich;
- 2) w zakresie kwalifikacji MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych:
- a) określania właściwości materiałów stosowanych w produkcji wyrobów skórzanych,
 - b) dobierania surowców i materiałów do wykonania wyrobów skórzanych,
 - c) sporządzania dokumentacji technicznej i technologicznej,
 - d) obsługiwanie maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcyjnym.

TECHNIK WŁÓKIENNICZYCH WYROBÓW DEKORACYJNYCH 311931

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE

MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych

MOD.13. Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych

powinien być przygotowany do wykonywania zadań zawodowych:

1) w zakresie kwalifikacji MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów

włókienniczych:

- a) przygotowywania surowców i półproduktów do wytwarzania rękodzielniczych wyrobów włókienniczych,
- b) obsługiwanie maszyn i urządzeń stosowanych do ręcznego wytwarzania wyrobów włókienniczych,
- c) wytwarzania i wykończania rękodzielniczych wyrobów włókienniczych,

d) wykonywania prac związanych z konserwacją i renowacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych;

2) w zakresie kwalifikacji MOD.13. Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych

wyrobów dekoracyjnych:

a) wykonywania projektów plastycznych włókienniczych wyrobów dekoracyjnych,

b) sporządzania dokumentacji technicznej włókienniczych wyrobów dekoracyjnych,

c) wytwarzania i wykończania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych,

d) wykonywania prac związanych z konserwacją i renowacją włókienniczych wyrobów dekoracyjnych.

TECHNIK WŁÓKIENNIK 311932

KWALIFIKACJE WYODRĘBNIONE W ZAWODZIE

MOD.06. Wytwarzanie i wykończanie wyrobów włókienniczych

MOD.14. Nadzorowanie procesów wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych

CELE KSZTAŁCENIA

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie w zawodzie technik włókiennik powinien być przygotowany do

wykonywania zadań zawodowych:

1) w zakresie kwalifikacji MOD. 06. Wytwarzanie i wykończanie wyrobów włókienniczych:

a) przygotowania surowców i półproduktów do procesu wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych,

b) obsługiwanie maszyn włókienniczych i urządzeń stosowanych w procesie wytwarzania i wykończania

wyrobów włókienniczych,

c) wytwarzania wyrobów włókienniczych,

d) wykończania wyrobów włókienniczych;

2) w zakresie kwalifikacji MOD.14. Nadzorowanie procesów wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych:

- a) wykonywania projektów wyrobów włókienniczych,
- b) opracowywania dokumentacji wyrobów włókienniczych,
- c) badania parametrów surowców i wyrobów włókienniczych,
- d) kontrolowania procesów wytwarzania i wykończania wyrobów włókienniczych.

W podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego wskazano jednostki efektów kształcenia obejmujące:

- 1) bezpieczeństwo i higienę pracy;
- 2) jednostki efektów kształcenia typowe dla danej kwalifikacji;
- 3) język obcy zawodowy;
- 4) kompetencje personalne i społeczne;
- 5) organizację pracy małych zespołów (wyłącznie dla zawodów nauczanych na poziomie technika).

Celem kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego jest przygotowanie uczących się do wykonywania pracy zawodowej i aktywnego funkcjonowania na zmieniającym się rynku pracy.

Absolwent szkoły prowadzącej kształcenie zawodowe powinien legitymować się pełnymi kwalifikacjami zawodowymi, a także być przygotowany do uzyskania niezbędnych uprawnień zawodowych. Szkoła prowadząca kształcenie zawodowe może również zaoferować uczniowi przygotowanie do nabycia dodatkowych uprawnień zawodowych w zakresie wybranych zawodów, dodatkowych umiejętności zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. Zadania szkoły i innych podmiotów prowadzących kształcenie zawodowe oraz sposób ich realizacji są uwarunkowane zmianami zachodzącymi w otoczeniu gospodarczo- -społecznym, na które wpływają w szczególności: nowe techniki i technologie, idea gospodarki opartej na wiedzy, globalizacja procesów gospodarczych i społecznych, rosnący udział handlu międzynarodowego, mobilność geograficzna i zawodowa, a także wzrost oczekiwań pracodawców w zakresie poziomu wiedzy i umiejętności pracowników.

Bliska współpraca szkół prowadzących kształcenie zawodowe z pracodawcami stanowi istotny element nowoczesnego kształcenia, odpowiadającego potrzebom współczesnej gospodarki. Szkoła prowadząca kształcenie zawodowe powinna realizować to kształcenie w oparciu o współpracę z pracodawcami, a praktyczna nauka zawodu powinna odbywać się w jak największym wymiarze w rzeczywistych warunkach pracy u pracodawców lub w indywidualnych gospodarstwach rolnych,

a także w centrach kształcenia zawodowego, warsztatach szkolnych, pracowniach szkolnych i placówkach kształcenia ustawicznego.

Branżowy rynek edukacji stara się reagować na potrzeby przemysłu mody, który proponuje interesujący i pewny zawód w stale zmieniającej się rzeczywistości. Jest gwarancją satysfakcjonującej pracy bezpośrednio po zakończeniu kierunkowej szkoły. Ponadto przedstawione kierunki kształcenia i zawody w dużej części odpowiadają na potrzeby pracodawców.

Specjalizacje przyszłości, związane z przemysłem mody, które mogą nabyć absolwenci na w/w kierunkach kształcenia, a jednocześnie poszukiwane przez przedsiębiorców przemysłu mody. Są to:

1. Konstruktor odzieży
2. Fotografia w modzie i stylizacji
3. Materiałoznawstwo w przemyśle odzieżowym
4. Doradca handlowy w branży odzieżowej
5. Przedstawiciel handlowy wyrobów tekstylnych
6. Tapicer
7. Technik wyrobów dekoracyjnych
8. Technik technologii wyrobów skórzanych
9. Kaletnik
10. Kuśnierz
11. Obuwnik.

To tylko niektóre, z uwagi na możliwość tworzenia nowych specjalizacji odpowiadających na konkretne potrzeby w danym czasie, czy regionie kraju.

Dynamika zmian w branży mody, jej interdyscyplinarność oraz nowe narzędzia sprzedaży czy marketingu rodzą duże zapotrzebowanie na nową, wyspecjalizowaną kadrę. Szkolnictwo, zarówno zawodowe, średnie jak i wyższe (w tym edukacja podyplomowa) staje się dzisiaj w niespotykanym dotąd stopniu odpowiedzialne wobec rynku pracy za odpowiednie przygotowanie kadry zawodowej, z uwzględnieniem nowych specjalizacji przystosowanych do potrzeb rynku pracy. W świetle dynamicznie ewoluującej branży mody trudno wskazać jeden właściwy kierunek kształcenia, przygotowujący do danej specjalizacji. Zawody w przemyśle mody powstają w wyniku połączenia lub przekształcenia istniejących specjalizacji. Dodatkowo, pojawiają się nowe specjalizacje, których powstanie wymusiły zmiany zachodzące na rynku. W każdym przypadku celem kształcenia jest zapewnienie zdolności absolwentów do jak najbardziej efektywnego wykorzystania kompetencji uzyskanych w procesie kształcenia, które w przyszłości przełożą się na łatwość w znalezieniu zatrudnienia. Przemysł mody w coraz większym stopniu wykorzystuje nowe technologie zarówno w produkcji, jak i sprzedaży. Są one na tyle istotne, a ich rozwój tak dynamiczny, że warto je zasygnalizować jako oddzielny aspekt edukacji w branży mody. Wpływ postępu technologicznego rodzi pilne zapotrzebowanie na pracowników posiadających wiedzę i umiejętności w tym zakresie. Rynek edukacyjny, z oczywistych względów stara się nadążać za zmianami technologicznymi i uwzględniać je w procesie kształcenia.

W związku z tym uczelnie wyższe otwierają coraz więcej kierunków branżowych, m.in.

- Komunikacja & PR w modzie
- Projektowanie marki modowej
- Zarządzanie marką modową
- Projektowanie ubioru i zarządzanie technologią
- Projektowanie sprzedaży i E-commerce w branży mody
- wzornictwo tekstyliów
- projektowanie tekstyliów
- projektowanie ubioru
- chemiczna inżynieria włókiennicza
- odzieżownictwo
- mechaniczna inżynieria włókiennicza (towaroznawstwo, przędzalnictwo, włókniny, dziewiarstwo, tkactwo

Możliwości, jakie przemysł mody stwarza przed młodym człowiekiem są ogromne. Dzięki interdyscyplinarności branży, każdy może odnaleźć tu miejsce na realizację swoich pasji i talentów: od projektów i mody *Haute couture* poprzez wytwory medyczne, transportowe, kosmiczne, akcesoria kosmetyczne, geotekstylia, tekstronikę itp.

Rada Sektorowa ds. przemysłu mody innowacyjnych tekstyliów poszukuje, przeprowadza badania oraz wskazuje rozwiązania w obszarze edukacji dla sektora przemysłu mody .

Przeprowadzone badania wskazały, że bariery edukacyjne to jedne z najpoważniejszych trudności negatywnie wpływających na sytuację w branży. Ważne jest więc podejmowanie długofalowych działań w systemie edukacji mogących wpłynąć korzystnie na rozwój sektora przemysłu mody. Rada rekomenduje min:

W dalszym ciągu poprawę atrakcyjności kształcenia zawodowego w zakresie przemysłu mody wśród osób młodych, aby kształcenie zawodowe postrzegane było jako atrakcyjna ścieżka edukacyjna i zawodowa. Dlatego obok zmian wprowadzanych w samym systemie edukacji należy pokazać młodym ludziom, że kształcenie się w zawodzie związanym z przemysłem mody ma przyszłość. Aby zniwelować negatywne konsekwencje postrzegania kształcenia zawodowego jako „nierokującego na przyszłość” należy planować organizację kampanii promującej sam polski przemysł mody, jak i pracę w nim. Grupę odbiorców powinna stanowić zarówno młodzież, jak i dorośli.

Jednym z tych rozwiązań jest wprowadzenie zmian do systemu kształcenia z wykorzystaniem założeń systemu kształcenia dualnego. System dualny polega na nauce zawodu pomiędzy pracodawcami, a instytucjami systemu szkolnego. Ideą systemu dualnego jest łączenie wiedzy teoretycznej z praktyczną. Pozwala na lepsze łączenie kształcenia zawodowego z wymaganiami rynku pracy, zwiększenie liczby godzin szkolenia praktycznego w programie nauczania oraz ukierunkowanie szkolenia na praktykę i kształtowanie rzeczywistego modelu pracy w przemyśle mody.

Podręczniki powinny być aktualizowane i dostosowane do trendów popytu i podaży na dane kompetencje i zawody na rynku pracy, które uwzględnią potrzeby przemysłu mody.

Proponuje się, aby jego treść została skonsultowana z grupami interesów przemysłu mody (m.in. z przedsiębiorcami, placówkami oświatowymi itp). Proponowana współpraca przy przygotowaniu podręcznika wpłynie zapewne dodatnio na koegzystencję świata kształcenia i świata pracy.

Obecne prawo oświatowe reguluje sposób wzmocnienia udziału pracodawców w kształceniu zawodowym, w tym w realizacji praktycznej nauki zawodu poprzez zawieranie umów, porozumień oraz listów intencyjnych.

Nowe szkolnictwo branżowe (branżowe szkoły I stopnia, branżowe szkoły II stopnia, technika) powinno bazować przede wszystkim na współpracy z pracodawcami. Ustawodawca potwierdza kluczową rolę pracodawców w kształceniu zawodowym. W wyniku wprowadzonych zmian ustawodawczych kształcenie zawodowe wspierane powinno być przez: pracodawców, organizacje pracodawców, samorządy gospodarcze lub inne organizacje gospodarcze, stowarzyszenia lub samorządy zawodowe oraz sektorowe rady do spraw kompetencji. Dyrektor szkoły ma obowiązek nawiązania współpracy z pracodawcą właściwym dla zawodu i branży przed wprowadzeniem nowego zawodu lub kształcenia w szkole. Współpraca ta realizowana może być w ramach umowy, porozumienia lub listu intencyjnego, a w szczególności może polegać na:

- tworzeniu klas patronackich,
- przygotowaniu przez pracodawcę propozycji programu nauczania dla zawodu,
- realizacji kształcenia zawodowego, w tym praktycznej nauki zawodu, we współpracy z pracodawcą,
- wyposażeniu warsztatów lub pracowni,
- organizacji egzaminów zawodowych,
- realizacji doradztwa zawodowego i promocji kształcenia zawodowego.
- organizację staży zawodowych i praktyk dla uczniów szkół, również w ramach realizacji projektów,
- organizację dodatkowych zajęć specjalistycznych dla uczniów oraz wsparcie uczniów w zakresie zdobywania dodatkowych uprawnień,
- doskonalenie zawodowe nauczycieli szkół w przedsiębiorstwach,
- włączanie pracodawców w proces egzaminowania- szerszego i systematycznego włączania pracodawców w system egzaminów zawodowych, w szczególności przy opracowywaniu zadań egzaminacyjnych, jako autorów i recenzentów tych zadań, poprzez organizację i przeprowadzanie egzaminu zawodowego, powierzanie pracodawcom roli egzaminatorów podczas egzaminu zawodowego. Proponowane obecne wynagrodzenie dla egzaminatora nie jest atrakcyjne dla firmy, która powinna delegować pracownika do pełnienia roli egzaminatora,
- doposażanie szkół/centrów kształcenia praktycznego w nowoczesną bazę technologiczno-dydaktyczną.

4. Kompetencje w branży przemysłu mody.

Tradycyjne podejście do kompetencji przywiązuje dużą wagę do świadectw i dyplomów. Model kompetencji zwraca uwagę, że zasadniczym sposobem zdobywania kompetencji jest aktywność zawodowa oraz kształtowanie ich w trakcie aktywnego życia zawodowego.

W ramach myślenia o kompetencjach zawodowych większy nacisk kładzie się na umiejętność adaptacji pracownika do warunków, w jakich będzie musiał pracować w przyszłości oraz na stopień zdolności do zdobywania nowych kompetencji. Kompetencje nie są cechami stałymi. Zmieniają się wraz z doświadczeniem oraz rozwojem zawodowym i życiowym człowieka. W najogólniejszym ujęciu termin *kompetencje* oznacza szeroko rozumianą zdolność podejmowania określonych działań i wykonywania zadań z wykorzystaniem efektów uczenia się i własnych doświadczeń. W związku z tym kompetencji nie można utożsamiać z efektami uczenia się.

Kompetencje – w zależności od kontekstu – może oznaczać m.in, jako:

1. zakres działania,
2. zakres uprawnień do podejmowania decyzji,
3. merytoryczne przygotowanie do wykonania
4. określonego zadania.

Rozwój kompetencji to proces ciągły i ze względów praktycznych proces ten warto i należy dzielić na etapy, co w odniesieniu do poszczególnych kompetencji powoduje właśnie wyróżnienie poziomów ich przyswojenia. Możemy zatem mówić, że rozwijając daną kompetencję stopniowo przechodzimy na coraz wyższy poziom jej opanowania. Nie ma jednej zamkniętej listy kompetencji. Specjaliści tworzą różne ich zestawy. Taka sytuacja wymaga pewnego usystematyzowania, pogrupowania kompetencji. Kompetencje można porządkować w różny sposób, np. T. Rostowski proponuje 8 kategorii ²

- **Kompetencje związane z uzdolnieniami**

Odnoszą się do potencjału pracownika, możliwości rozwoju, wykorzystania uzdolnień w celu zdobycia nowych kompetencji. Ich znaczenie jest tym większe im bardziej przedsiębiorstwo nastawione jest na zmiany i konieczność rozwoju „nowych kompetencji”.

- **Kompetencje związane z umiejętnościami i zdolnościami**

Dotyczą czynników niezbędnych dla odniesienia sukcesu w konkretnym zadaniu w pracy. Należą tu dobrze znane od dawna kompetencje komunikacyjne, umysłowe, interpersonalne, organizacyjne, techniczne, biznesowe, przywódcze, samzarządzania itp.

² Rostowski T., Kompetencje jako jakość zarządzania zasobami ludzkimi, w: „Jakość zasobów firmy. Kultura, kompetencje, konkurencyjność” red. Alicja Sajkiewicz, Wydawnictwo POLTEXT, Warszawa 2002.

- **Kompetencje związane z wiedzą**

To przygotowanie do wykonywania konkretnych zadań w ramach zawodu, specjalizacji, stanowiska czy organizacji. W tej kategorii mieszczą się kompetencje, które opisują to czego pracownik nauczył się do tej pory i co może zastosować w odpowiedniej sytuacji. Wiedza może dotyczyć faktów, wydarzeń, procedur, teorii.

- **Kompetencje fizyczne**

Dotyczy umiejętności związanych z fizycznymi wymaganiami stanowiska pracy. Dzielą się na trzy grupy: a) sprawność fizyczna, b) wyczulenie zmysłów, c) zdolności psychofizyczne.

- **Kompetencje związane ze stylami działania**

Opisują w jaki sposób określone są cele, jaka jest umiejętność planowania i zdolności organizacyjne. Jaka jest zdolność wizualizacji ciągu działań oraz ustalania, jakie zasoby są potrzebne do osiągnięcia celu. Jaka jest umiejętność działania w sposób dokładny i uporządkowany.

- **Kompetencje związane z osobowością**

Przez kompetencje osobowościowe (społeczne) rozumiemy złożone umiejętności warunkujące efektywność radzenia sobie w określonego typu sytuacjach społecznych, nabywane przez jednostkę w toku treningu społecznego. Kompetencje te wypływają z cech osobowości, mają bezpośredni wpływ na jakość i sposób wykonywania powierzonych zadań, decydują o właściwym funkcjonowaniu w grupie, budowaniu odpowiednich relacji z innymi ludźmi. Kompetencje osobowościowe to umiejętności zapewniające skuteczność realizacji celów w sytuacjach społecznych, czyli podczas kontaktów z innymi ludźmi. Dzięki nim jesteśmy w stanie wykorzystywać w pełni nasz potencjał kwalifikacyjny, specjalistyczną wiedzę i zawodowe doświadczenie.

- **Kompetencje związane z zasadami i wartościami**

Dotyczą zasad, wartości, wierzeń, pozwalają na określenie motywów działania. Odnoszą się do tego czego poszukuje się w pracy oraz do ról życiowych, które wpływają na dokonywane wybory.

- **Kompetencje związane z zainteresowaniami**

Oznaczają preferencje dotyczące zadań i rodzaju pracy oraz środowiska pracy. Mają wpływ na efektywność, zwłaszcza wtedy, kiedy rodzaj pracy jest w pełni zgodny z rodzajem zainteresowań pozazawodowych.

Inny podział funkcjonalny kompetencji proponuje Grzegorz Filipowicz, który wyróżnia³:

³ Filipowicz G., "Zarządzanie Kompetencjami Zawodowymi", PWE, Warszawa 2004.

Kompetencje osobiste – związane z indywidualną realizacją zadań. Poziom tych kompetencji wpływa na ogólną jakość wykonywanych zadań – decyduje o szybkości, adekwatności i rzetelności podejmowanych zadań, np.:

- radzenie sobie ze stresem
- organizacja pracy własnej
- rozwiązywanie problemów
- rozwój zawodowy
- samodzielność
- sumienność
- zarządzanie czasem

Kompetencje społeczne – wpływają na jakość wykonywanych zadań związanych z kontaktem z innymi ludźmi. Poziom tych kompetencji decyduje o skuteczności współpracy, porozumiewania się czy też wywierania wpływu na innych. Należą do nich np.:

- autoprezentacja
- budowanie relacji z innymi
- dzielenie się wiedzą i doświadczeniem
- identyfikacja z firmą
- komunikacja pisemna
- komunikatywność
- kultura osobista
- negocjowanie
- obsługa klienta
- obycie międzykulturowe
- orientacja na klienta
- otwartość na innych
- procedury
- znajomość i stosowanie
- współpraca w zespole

Kompetencje menedżerskie – związane są z zarządzaniem pracownikami. Dotyczą zarówno miękkich obszarów kierowania, organizacji pracy, jak również strategicznych aspektów zarządzania. Poziom tych kompetencji decyduje o sprawności funkcjonowania podległego obszaru. Są to np.:

- budowanie sprawnej organizacji
- budowanie zespołów
- coaching
- delegowanie zadań
- kierowanie
- kontrola menedżerska
- motywowanie

- myślenie strategiczne
- ocena i rozwój podwładnych
- odwaga kierownicza
- organizowanie
- planowanie
- przywództwo
- rozwiązywanie konfliktów
- zarządzanie informacjami

Kompetencje specjalistyczno-techniczne - to kompetencje mające związek ze specjalistycznymi zadaniami dla danej grupy stanowisk. Często odnoszą się do specyficznych zakresów wiedzy lub umiejętności (np. obsługa określonych systemów IT,). Poziom tych kompetencji wpływa na efektywność realizacji zadań związanych ze specyfika zawodu, stanowiska bądź też funkcji. Wśród nich wyróżnić można takie, jak np.:

- analiza pracy
- analiza rynku
- diagnozowanie potrzeb klienta
- dyspozycyjność
- wiedza zawodowa
- wykorzystanie narzędzi biurowych
- zachowanie w środowisku międzykulturowym
- znajomość dystrybucji

Systemy edukacji zawodowej w rozwiniętych krajach Europy stosują często zamiennie pojęcie kompetencji zawodowych i kwalifikacji zawodowych. W polskich warunkach w relacji pojęć kwalifikacje i kompetencje występuje pewne rozróżnienie. W praktyce, kwalifikacje to papier z pieczęciami, na którym jest podany tytuł czy stopień naukowy. Ale można mieć kwalifikacje potwierdzone dyplomem, ale nie mieć uprawnień do działania w określonym obszarze zawodowym. Bez kompetencji nie można więc wykorzystać swoich kwalifikacji. Z drugiej strony, bez kwalifikacji nie można być kompetentnym. Czyli kwalifikacje są pojęciem węższym od pojęcia kompetencji. Jeżeli zdarzy się użycie tych dwóch pojęć (kwalifikacje zawodowe - kompetencje zawodowe) zamiennie, to w przypadku kompetencji nacisk kładzie się na uprawnienia i doświadczenie zawodowe, a w przypadku kwalifikacji na umiejętności. Dlatego pracodawcy coraz częściej w okresie próbnym sprawdzają zgodność kwalifikacji pracowników z ich rzeczywistymi kompetencjami.

Kompetencja jest pewnym konstruktem teoretycznym. Oznacza to między innymi to, że nie istnieje w oderwaniu od zachowań, które możemy obserwować. Niemal każda kompetencja przejawia się w wielu różnorodnych zachowaniach. Dla przykładu taka kompetencja jak „współpraca w zespole”, rozumiana jako „umiejętność sprawnego współdziałania w grupie dla osiągnięcia wspólnego celu,

świadome współtworzenie zespołu” będzie związana z przejawianiem zachowań w takich obszarach jak:

1. kontakt ze współpracownikami,
2. aktywność w procesie osiągania celów,
3. pobudzanie motywacji innych osób w zespole,
4. przekazywanie informacji ważnych ze względu na jakość współpracy oraz efektywność działań,
5. współpraca z innymi osobami w zespole,
6. radzenie sobie z sytuacjami trudnymi, konfliktami.

Pracodawcy sektora mody oczekują od pracowników kompetencji społecznych postrzeganych jako rozwinięta w toku uczenia się zdolność do kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania.⁴

Termin kompetencje społeczne w kontekście ZSK (zintegrowanego systemu kwalifikacji) oznacza jedną z trzech wyróżnionych w PRK (polskiej ramie kwalifikacji) kategorii efektów uczenia się. Funkcjonująca Sektorowa Rama Kwalifikacji dla sektora przemysłu mody (SRK PM) jest odpowiedzią na potrzeby sektora związane ze zwiększeniem transparentności kwalifikacji nadawanych w sektorze, ich lepszego dopasowania do potrzeb pracodawców oraz opracowywania adekwatnych do potrzeb rynku pracy programów kształcenia i szkolenia.

W ramach wdrażania SRK PM (Sektorowej Ramy Kwalifikacji Przemysłu Mody) w zakresie rozwoju kompetencji w podmiotach branżowych mody⁵, na podstawie badań zostały wyodrębnione kompetencje społeczne dla pięciu stanowisk pracy najbardziej charakterystycznych dla branży przemysłu mody. Działania w zakresie opisu stanowisk wynikały z zapotrzebowania sektora i funkcjonujących w nim przedsiębiorców należących do grupy MŚP.

Nazwa stanowiska pracy	OBSŁUGIWANIE MASZYN SZWALNICZYCH
Kompetencje społeczne , jest gotów do:	▪ Samodzielnego wykonywania zadań zleconych przez przełożonego. ▪ Dbania o wyposażenie swojego stanowiska pracy (maszyny, narzędzia, przybory) oraz o racjonalne wykorzystanie surowców i środków chemicznych. ▪ Rzetelnego i dokładnego wykonywania zadań zawodowych, dbania o jakość wykonywanej przez siebie pracy. ▪ Oceniania wpływu swojej pracy na realizację zadań i efekty pracy zespołu, w którym pracuje.
Kompetencje społeczne doprecyzowane do stanowiska pracy; jest gotów do:	▪ Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań w zakresie obsługi maszyn szwalniczych.

⁴ Ustawa o ZSK (art. 2, pkt 7)

⁵ Pilotażowe wdrożenie sektorowej ramy kwalifikacji dla sektora przemysłu mody w zakresie rozwoju kompetencji w podmiotach branżowych. Raport końcowy. Edukspert ; Toruń 2019

	▪ Wykonywania pracy samodzielnie i podejmowania współpracy w zespole uczestniczącym w procesie produkcji elementów oraz wyrobów gotowych. ▪ Dokonywania oceny zagrożenia zdrowia oraz życia i podejmowania działań adekwatnych do stopnia zagrożenia, wynikającego z pracy podczas obsługi maszyn szwalniczych. ▪ Kontrolowania jakości własnej pracy podczas wykonywania zadań zawodowych dotyczących obsługi maszyn szwalniczych. ▪ Dbania o powierzone maszyny i urządzenia obsługiwane w procesie produkcji odzieży oraz bezpieczeństwo własne i współpracowników. ▪ Dostosowywania zachowania do zmiennych okoliczności w środowisku zakładu, specjalizującego się w obsłudze maszyn szwalniczych. ▪ Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami w branży przemysłu mody. ▪ Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych w zakresie obsługi maszyn szwalniczych.
Nazwa stanowiska pracy	OBSŁUGIWANIE URZĄDZEŃ PRASOWALNICZYCH
Kompetencje społeczne , jest gotów do:	▪ Samodzielnego wykonywania zadań zleconych przez przełożonego. ▪ Dbania o wyposażenie swojego stanowiska pracy (maszyny, narzędzia, przybory) oraz o racjonalne wykorzystanie surowców i środków chemicznych. ▪ Rzetelnego i dokładnego wykonywania zadań zawodowych, dbania o jakość wykonywanej przez siebie pracy. ▪ Oceniania wpływu swojej pracy na realizację zadań i efekty pracy zespołu, w którym pracuje.
Kompetencje społeczne doprecyzowane do stanowiska pracy; jest gotów do:	▪ Współdziałania z innymi operatorami urządzeń prasowalniczych zgodnie z procesami technologicznymi ▪ Dbania o porządek na stanowisku pracy. ▪ Identyfikowania zagrożenia związane z niewłaściwym posługiwaniem się sprzętem na stanowisku pracy. ▪ Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań w zakresie obsługi maszyn prasowalniczych. ▪ Wykonywania pracy samodzielnie i podejmowania współpracy w zespole uczestniczącym w procesie prasowania elementów oraz wyrobów gotowych. ▪ Dokonywania oceny zagrożenia zdrowia oraz życia i podejmowania działań adekwatnych do stopnia zagrożenia, wynikającego z pracy podczas obsługi urządzeń do prasowania. ▪ Kontrolowania jakości własnej pracy podczas wykonywania zadań zawodowych, dotyczących obsługi maszyn prasowalniczych.

	▪ Dbania o powierzone maszyny i urządzenia obsługiwane w procesie produkcji, a w szczególności w procesie prasowania odzieży oraz bezpieczeństwo własne i współpracowników. ▪ Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych w zakresie obsługi nowoczesnych urządzeń do prasowania.
Nazwa stanowiska pracy	OBSŁUGIWANIE URZĄDZEŃ KROJCZYCH
Kompetencje społeczne , jest gotów do:	▪ Dbania o bezpieczeństwo oraz ergonomię pracy swojej oraz podległych osób w czasie wykonywania zadań związanych z produkcją wyrobów. ▪ Przestrzegania określonych w standardach etycznych, normach zawodowych zasad uczciwości, rzetelności, poufności i wykorzystywania cudzej własności intelektualnej.
Kompetencje społeczne doprecyzowane do stanowiska pracy;	▪ Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań w zakresie obsługi urządzeń krojczych i ewentualne zaistnienie strat. ▪ Wykonywania pracy samodzielnie i podejmowania współprac w zespole uczestniczącym w procesie rozkroju. ▪ Dokonywania oceny zagrożenia zdrowia oraz życia i podejmowania działań adekwatnych do stopnia zagrożenia, wynikającego z pracy podczas obsługi urządzeń krojczych. ▪ Kontrolowania jakości własnej pracy podczas wykonywania zadań zawodowych dotyczących obsługi urządzeń krojczych. ▪ Dbania o powierzone urządzenia krojce oraz bezpieczeństwo własne i współpracowników. ▪ Dostosowywania zachowania do zmiennych okoliczności w środowisku pracy w szczególności w zakresie rozkroju. ▪ Kierowania się zasadami zgodnymi z etyką zawodową i obowiązującymi przepisami w branży przemysłu mody. ▪ Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych w zakresie obsługi maszyn i urządzeń stosowanych w procesie produkcji – przemysł modowy.
Nazwa stanowiska pracy	KONTROLER JAKOŚCI WYROBÓW ODZIEŻOWYCH KONTROLOWANIE JAKOŚCI WYROBÓW ODZIEŻOWYCH
Kompetencje społeczne , jest gotów do:	▪ Dbania o jakość, staranność i estetykę pracy swojej i zespołu, którym kieruje. ▪ Oceny wpływu jakości pracy wykonywanej przez siebie i zespół, którym kieruje, na efekt końcowy wyrobu. ▪ Oceniania jakości, staranności i estetyki pracy wykonywanej przez siebie i podległy zespół. ▪ Wykazywania się otwartością na zmiany w środowisku pracy związane z rozwojem technologii produkcji i zmieniającymi się trendami w modzie.

Kompetencje społeczne doprecyzowane do stanowiska pracy;	▪ Posługuje się terminami technicznymi stosowanymi w branży modowej. ▪ Sporządza analizy i raporty z działalności dotyczącej zapewnienia jakości produkcji. ▪ Współpracuje z kierownikami działów produkcyjnych i technologami w szczególności przy okazji pojawiania się w toku produkcji i magazynowania problemów jakościowych oraz zgłaszanych reklamacjach. ▪ Obsługuje komputer w zakresie programów komputerowych. ▪ Komunikuje się ze współpracownikami. ▪ Wskazuje techniki twórczego rozwiązywania problemu. ▪ Przedstawia alternatywne rozwiązania problemu, aby osiągnąć założone cele. ▪ Stosuje właściwe formy komunikacji werbalnej i niewerbalnej.
Nazwa stanowiska pracy	TECHNOLOG ODDZIEŻY (Organizowanie i nadzorowanie procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych)
Kompetencje społeczne , jest gotów do:	▪ Działania na rzecz podnoszenia bezpieczeństwa i jakości pracy w swoim środowisku pracy. ▪ Kierowania pracą zespołów oraz współdziałania z innymi w procesach projektowania technicznego i technologicznego wyrobów, organizowania procesu produkcji,
Kompetencje społeczne doprecyzowane do stanowiska pracy;	▪ Współpracy z kierownikami działów produkcyjnych i technologami w szczególności przy okazji pojawiania się w toku produkcji i magazynowania problemów jakościowych oraz zgłaszanych reklamacjach. ▪ Wprowadzania rozwiązań technicznych i organizacyjnych wpływających na poprawę warunków i jakość pracy. ▪ Monitorowania i oceniania jakości wykonania przydzielonych zadań. ▪ Przygotowywania zadania i ich podziału dla zespołu do realizacji. ▪ Określania wzorców wykonania zadania. ▪ Przydzielania zadań członkom zespołu.

W ramach pilotażowego wdrożenia SRKPM opracowano opisy stanowisk pracy dla branży tekstylno-odzieżowej. Działania w zakresie opisu stanowisk wynikały z zapotrzebowania sektora i funkcjonujących w nim przedsiębiorców należących do grupy MŚP. Przedsiębiorstwa w dłuższej perspektywie borykają się z brakiem lub nieodpowiednim przygotowaniem do pracy poszukiwanych pracowników. Efektywniejsze przygotowanie pracowników do realiów i zmian zachodzących na rynku pracy jest korzyścią dwustronną tak dla pracowników, którzy poszukują pracy, jak również dla pracodawców poszukujących kompetentnych pracowników. Niniejsze przedsięwzięcie miało również na celu wypracowanie przykładowych narzędzi w celu minimalizowania różnic, jakie występują między efektami kształcenia nabywanymi w systemie edukacji a niezbędnymi i

poszukiwanymi na rynku przez pracodawców kompetencjami. Opracowane w projekcie rezultaty są przykładowymi narzędziami, stworzonymi wspólnie z pracodawcami w odniesieniu do konkretnych stanowisk funkcjonujących na rynku. Mają one szansę zmniejszyć lub w przyszłości zminimalizować te rozbieżności. To przyczyni się do zwiększenia zatrudnienia między innymi absolwentów wspomnianych kierunków kształcenia. Ponadto opracowane opisy stanowisk uwzględniają zidentyfikowane efekty uczenia się oraz ich odniesienie do najbardziej reprezentatywnych wyznaczników oraz poziomów SRK PM. W pilotażu zaproponowano narzędzia, które mogą być stosowane przez pracowników do samoceny posiadanych kompetencji, absolwentów do oceny stopnia nabytych w ramach edukacji formalnej efektów kształcenia oraz odniesienie ich do efektów uczenia się poszukiwanych na rynku pracy w kontekście przedsiębiorstwa jak również branży.

Ponadto zaproponowane narzędzia mogą zostać zastosowane przez pracodawców do oceny kompetencji przyszłych pracowników tak poszukiwanych w obecnych czasach na rynku pracy. Proponuje się korzystanie z narzędzi opracowanych w ramach pilotażowego wdrożenia SRK, np.

Arkusz oceny /samooceny w zakresie stanowiska operatora urządzeń prasowalniczych⁶

Arkusz oceny/samooceny w zakresie stanowiska lub wybranych efektów uczenia się: Pracownik/Absolwent Pracodawca Nazwa stanowiska pracy: Stanowisko operatora urządzeń prasowalniczych W szczególności: obsługa maszyn i urządzeń prasowalniczych w szczególności tj.: prasy, topery, manekiny prasowalnicze, inne proszę wpisać					
Imię i nazwisko:					
Wykształcenie: Ogólne: (zawodowe/branżowe; średnie, wyższe Zawodowe: (krawiec, technik przemysłu mody, technik technologii odzieży, inne proszę wpisać jakie					
Doświadczenie zawodowe: Proszę wymienić w kilku punktach co Pan/Pani wykonywała w ramach ww. działań zawodowych 1. od do 2. od do 3. od do 4. od do 5. od do					
Efekty uczenia się: Pracownik/Kandydat do pracy/Pracodawca zaznacza stopień opanowania efektów uczenia się: <i>(w skali od 1 do 5 gdzie 1 oznacza bardzo słabo, 5 – bardzo dobrze)</i>					
Wykaz efektów uczenia się					
Bezpieczeństwo i higiena pracy w zakresie potrafi:	1	2	3	4	5
Organizować stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska					
Rozróżniać pojęcia związane z bezpieczeństwem i higieną pracy, ochroną przeciwpożarową, ochroną środowiska i ergonomią;					

⁶ Zeszyt nr 2 , Pilotażowe wdrożenie sektorowej ramy kwalifikacji dla sektora przemysłu mody w zakresie rozwoju kompetencji w podmiotach branżowych. Raport końcowy. Edukspert ; Toruń 2019 Zeszyt nr 2

Określać prawa i obowiązki pracownika oraz pracodawcy w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy;					
Przewidywać zagrożenia dla zdrowia i życia człowieka oraz mienia i środowiska związane z wykonywaniem zadań zawodowych;					
Określać zagrożenia związane z występowaniem szkodliwych czynników w środowisku pracy;					
Prasowanie elementów wyrobów odzieżowych w zakresie potrafi	1	2	3	4	5
Organizować stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;					
Przygotowywać urządzenie prasownicze do pracy;					
Stosować odpowiednie parametry obróbki termicznej;					
Dostarczać do urządzeń elementy wyrobów odzieżowych;					
Oceniać jakość wykonanego prasowania elementu.					
Prasowanie gotowych wyrobów odzieżowych w zakresie potrafi:	1	2	3	4	5
Organizować stanowisko pracy zgodnie z obowiązującymi wymaganiami ergonomii, przepisami bezpieczeństwa i higieny pracy, ochrony przeciwpożarowej i ochrony środowiska;					
Przygotowywać urządzenie prasownicze do pracy;					
Stosować odpowiednie parametry obróbki termicznej;					
Dostarczać do urządzenia gotowe wyroby odzieżowe;					
Oceniać jakość wykonanego prasowania gotowego wyrobu odzieżowego.					
Kontrolowanie obsługiwanego urządzenia prasowniczego w zakresie potrafi:	1	2	3	4	5
Przestrzegać rygorów czasu i temperatury na poszczególnych etapach procesu prasowniczego;					
Identyfikować przyczyny powstawania nieprawidłowości w pracy urządzenia prasowniczego;					
Reagować na zaistniałe usterki w wyniku niewłaściwego procesu prasowniczego.					
Kompetencje społeczne w kontekście jest gotów do:	1	2	3	4	5
Współdziałania z innymi operatorami urządzeń prasowniczych zgodnie z procesami technologicznymi;					
Dbania o porządek na stanowisku pracy;					
Identyfikowania zagrożenia związanego z niewłaściwym posługiwaniem się sprzętem na stanowisku pracy					
Ponoszenia odpowiedzialności za skutki podejmowanych działań w zakresie obsługi maszyn prasowniczych.					
Wykonywania pracy samodzielnie i podejmowania współpracy w zespole, uczestniczącym w procesie prasowania elementów oraz wyrobów gotowych.					
Dokonywania oceny zagrożenia zdrowia oraz życia i podejmowania działań adekwatnych do stopnia zagrożenia, wynikającego z pracy podczas obsługiwanego urządzeń do prasowania.					
Kontrolowania jakości własnej pracy podczas wykonywania zadań zawodowych dotyczących obsługiwanego maszyn prasowniczych.					
Dbania o powierzone maszyny i urządzenia obsługiwane w procesie produkcji a w szczególności w procesie prasowania odzieży oraz bezpieczeństwo własne i współpracowników.					

• Podnoszenia własnych kompetencji zawodowych w zakresie obsługi nowoczesnych urządzeń do prasowania.					
Uwagi: Może bardzo dobrze odczytywać informacje z karty operacji, ale może zupełnie tego nie umieć wykonać i odwrotnie. To są bardzo istotne elementy, które stanowią bardzo duży problem na rynku pracy ...					
Załączniki: – Ewentualne dokumenty poświadczające nabycie lub kształtowanie danych efektów uczenia się – Kserokopie Suplementu do dyplomu, w którym zaznacza odniesienia do danego stanowiska lub danego zestawu efektów poszukiwanych przez pracodawcę ... – Portfolio – Inne Potwierdzenia od pracodawców z zakresie odbytych praktyk, staży, mobilności zawodowych itp.					

5. Uzyskanie dyplomu zawodowego albo dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe.⁷

Rozporządzenie określa warunki uzyskania przez osobę posiadającą certyfikat kwalifikacji zawodowej, świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie lub świadectwo czeladnicze odpowiednio dyplomu zawodowego albo dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika, uwzględniając wykształcenie tej osoby oraz potwierdzone przez nią kwalifikacje wyodrębnione w zawodzie, a także sposób ustalania wyniku zgodnie z art. 44z z ustawy z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty.

Dyplom zawodowy w zawodzie nauczonym na poziomie technika, określonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa

branżowego, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. –

Prawo oświatowe (Dz. U. z 2019 r. poz. 1148, 1078, 1287, 1680 i 1681), wymienionym w załączniku nr 1 do rozporządzenia,

może uzyskać osoba, która posiada:

1) świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo szkoły ponadpodstawowej, dających wykształcenie średnie

lub średnie branżowe albo zaświadczenie o zdaniu egzaminów eksternistycznych z zakresu wymagań określonych

w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły II stopnia oraz

2) certyfikat kwalifikacji zawodowej oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie lub świadectwa potwierdzające

⁷ ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 30 sierpnia 2019 r. w sprawie warunków, jakie musi spełnić osoba ubiegająca się o uzyskanie dyplomu zawodowego albo dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe (Dz.U. poz. 1731)

kwalifikacje w zawodzie lub świadectwo czeladnicze, wymienione w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

2. Dyplom potwierdzający kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika, określonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego, o której mowa w przepisach wydanych na podstawie art. 46 ust. 1 ustawy z dnia 14 grudnia 2016 r. – Prawo oświatowe, w brzmieniu obowiązującym przed dniem 1 września 2019 r., wymienionym w załączniku nr 2 do rozporządzenia, może uzyskać osoba, która posiada:

1) świadectwo ukończenia szkoły ponadgimnazjalnej albo szkoły ponadpodstawowej, dających wykształcenie średnie

lub średnie branżowe albo zaświadczenie o zdaniu egzaminów eksternistycznych z zakresu wymagań określonych

w podstawie programowej kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły II stopnia oraz

2) świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie lub świadectwa potwierdzające kwalifikacje w zawodzie lub świadectwo czeladnicze, wymienione w załączniku nr 2 do rozporządzenia.

5.1 Dokumenty potwierdzające kwalifikacje w zawodzie wymagane do uzyskania dyplomu zawodowego w zawodzie nauczonym na poziomie technika określonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa branżowego dla zawodów branży przemysłu mody.

Nazwa i symbol cyfrowy; Technik garbarz 311912
świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.9. Wyprawianie skór oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.09. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.11. Wyprawianie skór oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.09. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór albo certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.01. Wyprawianie skór oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.53. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór albo certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.01. Wyprawianie skór oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.53. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór albo świadectwo czeladnicze w zawodzie garbarz skór oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.09. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór
Nazwa i symbol cyfrowy; Technik obuwnik 311916

świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.8. Wytwarzanie obuwia oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.10. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania obuwia albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.10. Wytwarzanie obuwia oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.10. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania obuwia albo certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.05. Wytwarzanie obuwia oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.52. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania obuwia albo certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.05. Wytwarzanie obuwia oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.52. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania obuwia albo świadectwo czeladnicze w zawodzie obuwnik oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.10. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania obuwia
Nazwa i symbol cyfrowy; Technik przemysłu mody 311941
świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.12. Wykonywanie usług krawieckich i świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.48. Projektowanie wyrobów odzieżowych oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.11. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.71. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.11. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.14. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.11. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych albo certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.49. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych albo certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.74. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych albo certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.03. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych oraz AU.42. Organizacja procesów wytwarzania

wyrobów odzieżowych albo świadectwo czeladnicze w zawodzie krawiec oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.11. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych
Nazwa i symbol cyfrowy; Technik technologii wyrobów skórzanych 311926
świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.7. Wykonywanie, naprawa i renowacja wyrobów kaletniczych albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.11. Wykonywanie, naprawa i renowacja wyrobów kuśnierskich oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.09. Wykonywanie, naprawa i renowacja wyrobów kaletniczych albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.13. Wykonywanie, naprawa i renowacja wyrobów kuśnierskich oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych albo certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych albo certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.46. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych albo certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.02. Wykonywanie i renowacja wyrobów kaletniczych albo certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.04. Wykonywanie i renowacja wyrobów kuśnierskich oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.48. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych albo świadectwo czeladnicze w zawodzie kaletnik oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych albo świadectwo czeladnicze w zawodzie kuśnierz oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.12. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych
Nazwa i symbol cyfrowy; Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 311931
świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.16. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.13. Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.18. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.13. Projektowanie

i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych albo certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.42. Opracowywanie dokumentacji wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych i świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.43. Organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych albo certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.08. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.45. Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
Nazwa i symbol cyfrowy; Technik włókiennik 311912
świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.4. Wytwarzanie wyrobów włókienniczych i świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.5. Wykańczanie wyrobów włókienniczych oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.14. Nadzorowanie procesów wytwarzania i wykańczania wyrobów włókienniczych albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.07. Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych oraz certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.14. Nadzorowanie procesów wytwarzania i wykańczania wyrobów włókienniczych albo certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.06. Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.41. Organizacja i nadzorowanie procesów wytwarzania wyrobów włókienniczych albo certyfikat kwalifikacji zawodowej w zakresie kwalifikacji MOD.06. Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.44. Nadzorowanie procesów wytwarzania i wykańczania wyrobów włókienniczych

5.2 Dokumenty potwierdzające kwalifikacje w zawodzie wymagane do uzyskania dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika określonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego

Świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie lub świadectwo czeladnicze w zawodzie wymagane do uzyskania dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe w zawodzie nauczonym na poziomie technika określonym w klasyfikacji zawodów szkolnictwa zawodowego.

Nazwa i symbol cyfrowy; Technik garbarz 311912
świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.9. Wyprawianie skór oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.53. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.11. Wyprawianie skór oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.53. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór albo świadectwo czeladnicze w zawodzie garbarz skór oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.53. Organizacja i prowadzenie procesu wyprawy skór
Nazwa i symbol cyfrowy; Technik obuwnik 311916
świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.8. Wytwarzanie obuwia oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.52. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania obuwia albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.10. Wytwarzanie obuwia oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.52. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania obuwia albo świadectwo czeladnicze w zawodzie obuwnik oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.52. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania obuwia
Nazwa i symbol cyfrowy; Technik przemysłu mody 311941
świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.12. Wykonywanie usług krawieckich i A.48. Projektowanie wyrobów odzieżowych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.42. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.14. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.49. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.71. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.42. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.14. Projektowanie i wytwarzanie wyrobów odzieżowych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.74. Organizacja procesów wytwarzania wyrobów odzieżowych albo świadectwo czeladnicze w zawodzie krawiec oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.42. Organizacja procesów wytwarzania

wyrobów odzieżowych
Nazwa i symbol cyfrowy; Technik technologii wyrobów skórzanych 311926
świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.7. Wykonywanie, naprawa i renowacja wyrobów kaletniczych albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.11. Wykonywanie, naprawa i renowacja wyrobów kuśnierskich oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.48. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.09. Wykonywanie, naprawa i renowacja wyrobów kaletniczych albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.13. Wykonywanie, naprawa i renowacja wyrobów kuśnierskich oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.46. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych albo świadectwo czeladnicze w zawodzie kaletnik oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.48. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych albo świadectwo czeladnicze w zawodzie kuśnierz oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.48. Organizacja i prowadzenie procesów wytwarzania wyrobów skórzanych
Nazwa i symbol cyfrowy; Technik włókienniczych wyrobów dekoracyjnych 311931
świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.16. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.45. Projektowanie i organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.18. Wytwarzanie, konserwacja i renowacja rękodzielniczych wyrobów włókienniczych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.42. Opracowywanie dokumentacji wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych i świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.43. Organizacja procesów wytwarzania włókienniczych wyrobów dekoracyjnych
Nazwa i symbol cyfrowy; Technik włókiennik 311932
świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.4. Wytwarzanie wyrobów włókienniczych i świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.5. Wykańczanie wyrobów włókienniczych oraz świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.44. Nadzorowanie procesów wytwarzania i wykańczania wyrobów włókienniczych albo świadectwo potwierdzające kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji AU.07. Wytwarzanie i wykańczanie wyrobów włókienniczych oraz świadectwo potwierdzające

kwalifikację w zawodzie w zakresie kwalifikacji A.41. Organizacja i nadzorowanie procesów wytwarzania wyrobów włókienniczych

6.Kwalifikacje rynkowe włączone/funkcjonujące w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, powiązane z zawodami branży przemysłu mody.

Kwalifikacja.

To zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, edukacji poza formalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący.⁸

Inaczej kwalifikacja to określony zestaw efektów uczenia się zgodnych z ustalonymi standardami, których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez upoważnioną instytucję.

Kwalifikacje rynkowe.

Kluczowym zadaniem szkolnictwa branżowego w perspektywie najbliższych lat jest pogłębianie współpracy z pracodawcami, w szczególności na lokalnym rynku. Pracodawcy nie tylko potrzebują przyszłych pracowników, ale również oczekują możliwości podnoszenia kompetencji osób już pracujących w ich firmach. Dużym wyzwaniem w najbliższych latach będzie transformacja gospodarki i związane z nią nowe potrzeby rynku pracy, na które szkoły będą musiały odpowiedzieć. Jedną z tych odpowiedzi zapewne będą kwalifikacje rynkowe, które staną się dodatkową szansą dla uczniów i absolwentów szkół branżowych. Kwalifikacje rynkowe powstają i funkcjonują na wolnym rynku kwalifikacji, które tworzone są na potrzeby środowisk na podstawie zgromadzonych przez nie doświadczeń.

Kwalifikacje rynkowe to kwalifikacje wypracowane przez różne środowiska (organizacje społeczne, zrzeszenia, korporacje lub inne podmioty) na podstawie zgromadzonych przez nie doświadczeń. Wyraz rynkowe oznacza w tym przypadku, że kwalifikacje te powstały i funkcjonują na „wolnym rynku” kwalifikacji.

Kwalifikacje rynkowe mogą dotyczyć działalności o charakterze ściśle zawodowym, ale również różnych obszarów działalności społecznej, w tym działalności wychowawczej i opiekuńczej, a także

⁸ Ustawa o ZSK (art. 2, pkt 8)

działalności o charakterze rekreacyjnym.

Kwalifikacje rynkowe mogą, ale nie muszą być włączane do ZSK. O włączeniu decyduje minister właściwy dla kwalifikacji w odpowiedzi na inicjatywę zainteresowanego środowiska.

Zintegrowany System Kwalifikacji umożliwia porównywanie kwalifikacji nadawanych w kraju i w innych krajach Unii Europejskiej poprzez odniesienie ich do poziomów Polskiej Ramy Kwalifikacji, a za jej pośrednictwem do poziomów Europejskiej Ramy Kwalifikacji. Wszystkie polskie kwalifikacje włączone do ZSK muszą mieć określony poziom PRK. Polska Rama Kwalifikacji, podobnie jak Europejska Rama Kwalifikacji (ERK), składa się z ośmiu poziomów. Każdy z nich jest opisywany za pomocą ogólnych stwierdzeń charakteryzujących wymagania w zakresie wiedzy, umiejętności i kompetencji społecznych, które muszą spełniać osoby posiadające kwalifikacje danego poziomu. Charakterystyki poziomów odwzorowują progresję wymagań pomiędzy kwalifikacjami kolejnych poziomów.

Wszystkie kwalifikacje rynkowe włączone do ZSK są kwalifikacjami cząstkowymi.

Instytut Badań Edukacyjnych (IBE) wspiera wdrażanie w Polsce Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji (ZSK). Współpracuje m.in. z ministrami właściwymi, którzy po pozyskaniu uwag zainteresowanych środowisk i opinii specjalistów dokonują oceny wniosków o włączenie kwalifikacji do ZSK.

W ustawie o ZSK w przepisach dotyczących treści wniosku o włączenie kwalifikacji rynkowej do ZSK określono, że wniosek ten powinien także uwzględniać informacje na temat grup osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji, z uwzględnieniem możliwości przygotowania do jej uzyskania w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych lub w ramach kursu umiejętności zawodowych lub możliwości jej wykorzystania w celu potwierdzania dodatkowych umiejętności zawodowych. Możliwość przygotowania do uzyskania danej kwalifikacji rynkowej w ramach obowiązkowych zajęć można zrealizować na podstawie ramowego planu nauczania zbudowanego w oparciu o podstawę programową kształcenia w danym zawodzie.

Ideą Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji jest realizacja polityki na rzecz uczenia się przez całe życie oraz ma na celu:

- ocenić i porównać, ile są warte poszczególne dyplomy czy certyfikaty,
- trafniej wybrać szkołę, uczelnię,

- lepiej planować karierę zawodową, ułatwić zaplanowanie zmiany zawodu, w tym zmiany branży,
- ułatwić wybór szkoleń i ocenić ich jakość oraz zmniejszyć ich koszty,
- uniknąć zbędnego powtarzania tych samych zajęć na różnych kursach,
- uprościć drogę do uznawania kompetencji zdobytych poza szkołą i uczelnią,
- pomóc przedstawić kwalifikacje w sposób bardziej zrozumiały dla pracodawców na polskim i europejskim rynku pracy.

Stosowane metody w walidacji :

- test,
- wywiad, debata, prezentacja,
- obserwacja,
- symulacja,
- metody deklaratywne,
- analiza dowodów na osiągnięcie efektów uczenia się.

Kwalifikacje rynkowe funkcjonujące w ZSK.

Kwalifikacje funkcjonujące w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji dotyczące branży modowej;

1. **Wytwarzanie odzieży miarowej damskiej 320 godzin (krawiec miarowy damski)**
2. **Konstruowanie w systemach CAD/CAM przemysłowych szablonów odzieżowych 160 godzin (Konstruktor odzieży wykonujący konstrukcje w systemach CAD/CAM)**
3. **Konstruowanie szablonów odzieżowych do produkcji przemysłowej odzieży 320 godzin (Konstruktor odzieży o specjalizacji konstrukcja przemysłowa odzieży)**
4. **Zarządzanie procesami technologicznymi przemysłowego szycia odzieży z dzianin 320 godzin (Specjalista w produkcji odzieży z dzianin)**

1.Wytwarzanie odzieży miarowej damskiej 320 godzin (krawiec miarowy damski) **PRK 3**

Krótką charakterystyka kwalifikacji: osoba posiadająca kwalifikację „Wytwarzanie odzieży miarowej damskiej” jest gotowa do wytwarzania odzieży damskiej na zamówienie klienta, według indywidualnego projektu. Stosuje wiedzę z zakresu antropometrii, konstrukcji, materiałoznawstwa i technologii szycia oraz estetyki i funkcjonalności ubioru, pozwalającą na poprawne uszycie wyrobu odzieżowego, jak również doradztwo klientowi przed zatwierdzeniem realizacji projektu. Osoba posiadająca kwalifikację może prowadzić usługową działalność gospodarczą, realizować nietypowe

wyroby odzieżowe dla teatrów, oper, branży reklamowej, branży filmowej, wykonywać realizację kolekcji dyplomowych dla studentów projektowania odzieży oraz realizować kolekcje na potrzeby projektantów mody. Może również pracować jako krawiec wzorcowy w firmie produkującej odzież, a także pracować jako asystent lub samodzielny krawiec w prywatnych zakładach odzieżowych o charakterze rzemieślniczym lub artystycznym.

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji:

Osoba posiadająca kwalifikację „Wytwarzanie odzieży miarowej damskiej” może: - prowadzić usługową działalność gospodarczą ukierunkowaną na klienta miarowego; - prowadzić usługową działalność gospodarczą i realizować nietypowe wyroby odzieżowe dla teatrów, oper, branży reklamowej, branży filmowej; - wykonywać realizację kolekcji dyplomowych dla studentów projektowania odzieży oraz realizować kolekcje na potrzeby projektantów mody; - pracować jako krawiec wzorcowy w przedsiębiorstwach produkujących odzież; - pracować jako asystent lub samodzielny krawiec w prywatnych zakładach odzieżowych o charakterze rzemieślniczym lub artystycznym. Osoba posiadająca kwalifikację może zdobywać inne kwalifikacje z obszaru przemysłu mody.

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji:

Kwalifikacją mogą być zainteresowane osoby, które: - wykonują zadania wskazane w kwalifikacji (np. hobbystycznie) i chcą formalnie potwierdzić swoje umiejętności; - chcą potwierdzić umiejętności stanowiące podstawę dla innych kwalifikacji związanych z branżą odzieżową; - posiadają inne kwalifikacje (np. modystki, projektanta odzieży itp.) i chciałyby poszerzyć swoje portfolio zawodowe; - osoby, które zajmują się edukacją w dziedzinie krawiectwa i chciałyby potwierdzić umiejętności w konkretnej specjalizacji szycia miarowego; - kobiety powracające na rynek pracy; - chciałyby pracować w elastycznym czasie pracy (zadania związane z kwalifikacją umożliwiają również pracę zdalną); - mają niepełnosprawności, których stopień i rodzaj pozwalają na wykonywanie zadań związanych z szyciem; - są w wieku szkolnym i chciałyby podjąć działalność zawodową w trakcie kontynuowania nauki.

2.Konstruowanie w systemach CAD/CAM przemysłowych szablonów odzieżowych 160 godzin (Konstruktor odzieży wykonujący konstrukcje w systemach CAD/CAM)

Krótką charakterystyka kwalifikacji: osoba posiadająca kwalifikację będzie potrafiła samodzielnie konstruować i modelować z wykorzystaniem systemów CAD/CAM szablony różnych rodzajów odzieży damskiej, męskiej i dziecięcej, które powszechnie występują na rynku odzieżowym w Polsce i Europie. Będzie gotowa do elastycznego specjalizowania się w kierunkach konstrukcji odzieży damskiej lekkiej lub ciężkiej, odzieży męskiej lekkiej lub ciężkiej, odzieży dziecięcej, odzieży roboczej, odzieży sportowej i innych typów odzieży wyspecjalizowanej, w zależności od bieżących potrzeb rynku lub w przedsiębiorstwie.

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji:

Osoba posiadająca kwalifikację „Konstruowanie w systemach CAD/CAM przemysłowych szablonów odzieżowych”, może: - pracować dla przemysłu odzieżowego (w przedsiębiorstwie, małej lub średniej firmie); - tworzyć biura konstrukcyjne, współpracując z krawcem (prowadzić usługową działalność gospodarczą); - realizować wysoko wyspecjalizowane konstrukcje odzieżowe dla różnych branż (np. odzież medyczna, odzież dla zwierząt, odzież przeznaczona dla służb obronnych, branż innowacyjnych, a także wspomagać konstruktorów tekstyliów innych branż); - prowadzić badania w zakresie dostosowywania konstrukcji odzieży do uzyskania właściwości wyspecjalizowanej odzieży i pojawiających się nowych rodzajów tkanin: specjalistyczne, techniczne, funkcjonalne, inteligentne; - pełnić funkcje rzeczoznawców, biegłych sądowych, ekspertów branżowych; - poszerzać zakres swoich umiejętności w obszarze odzieżownictwa; - prowadzić działalność dydaktyczno-szkoleniową w zakresie odzieżownictwa; - pisać i recenzować skrypty, podręczniki, książki branżowe i artykuły w czasopismach branżowych dotyczące konstrukcji odzieży metodami przemysłowymi.

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji:

Kwalifikacją mogą być szczególnie zainteresowani: - osoby, które ukończyły szkoły o profilu włókienniczym, - osoby pracujące od lat w branży, douczone do zawodu i doświadczone zawodowo, a nieposiadające formalnego wykształcenia w kierunku konstruktora odzieży w systemach CAD/CAM, które chciałyby oficjalnie potwierdzić swoje umiejętności zawodowe, - aktualni pracownicy firm odzieżowych, którzy chcieliby nabyć kwalifikację umożliwiającą awans zawodowy, - osoby, które chciałyby pracować w ramach własnej działalności gospodarczej na rzecz kontrahentów (outsourcing), - osoby, które ukończyły szkoły i studia związane z plastycznym projektowaniem odzieży lub organizacją procesów produkcyjnych odzieży lub technologią konfekcjonowania odzieży oraz ukończyły odbywające się w toku studiów zajęcia dydaktyczne z komputerowej konstrukcji i modelowania odzieży, - osoby, które chciałyby pracować w elastycznym czasie pracy (duża możliwość zdalnej pracy w domu), - osoby mieszkające w regionach, w których występuje duże zainteresowanie usługami z zakresu komputerowej konstrukcji odzieży (województwa śląskie, łódzkie, mazowieckie), - nauczyciele zawodu (aktualnie szczególnie są potrzebni nauczyciele dla odtwarzanych szkół branżowych), - instruktorzy i trenerzy systemów CAD dla odzieżownictwa, którzy znajdują pracę w placówkach kształcenia ustawicznego, organizatorów kursów a także u przedstawicieli handlowych sprzedających programy CAD/CAM do konstrukcji odzieży, ponieważ w skład pakietu programów wchodzi szkolenie z obsługi programu, - osoby zatrudnione w koncernach odzieżowych, które mają doświadczenie we współpracy z partnerami zagranicznymi w obszarze dokumentacji i konstrukcji odzieży, - osoby, które chciałyby pracować za granicą w branży odzieżowej lub zdalnie współpracować z kontrahentami zagranicznymi.

3.Konstruowanie szablonów odzieżowych do produkcji przemysłowej odzieży 320 godzin (Konstruktor odzieży o specjalizacji konstrukcja przemysłowa odzieży)

Krótką charakterystyką kwalifikacji: Osoba posiadająca kwalifikację „Konstruowanie szablonów odzieżowych do produkcji przemysłowej odzieży” będzie miała umiejętności konstruowania i modelowania szablonów przemysłowych tych rodzajów odzieży damskiej i męskiej, które powszechnie występują na rynku odzieżowym w Polsce i Europie. Będzie gotowa do elastycznego specjalizowania się w kierunkach konstrukcji odzieży damskiej lekkiej lub ciężkiej, odzieży męskiej lekkiej lub ciężkiej, odzieży dziecięcej, odzieży roboczej, odzieży sportowej i innych typów odzieży wyspecjalizowanej, w zależności od bieżących potrzeb rynku lub w przedsiębiorstwie.

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji:

Osoba posiadająca kwalifikację “Konstruowanie szablonów odzieżowych do produkcji przemysłowej odzieży” może: - pracować dla przemysłu odzieżowego (w przedsiębiorstwie, małej lub średniej firmie); - tworzyć biura konstrukcyjne, współpracując z krawcem (prowadzić usługową działalność gospodarczą); - realizować wysoko wyspecjalizowane konstrukcje odzieżowe dla różnych branż (np. odzież medyczna, odzież dla zwierząt, odzież przeznaczona dla służb obronnych, branż innowacyjnych); - realizować konstrukcje odzieży dla firm specjalizujących się w personalizowaniu ubrań w ramach obowiązującego w przedsiębiorstwach dress code’u; - wykonywać konstrukcje na potrzeby projektantów mody oraz do kolekcji dyplomowych dla studentów projektowania odzieży; - wykorzystywać umiejętności konstruowania odzieży w prowadzeniu badań w zakresie dostosowywania konstrukcji odzieży do uzyskania właściwości wyspecjalizowanej odzieży i pojawiających się nowych rodzajów tkanin (wyspecjalizowane tkaniny techniczne, tkaniny funkcjonalne, tkaniny inteligentne); - pełnić funkcje rzeczoznawców, biegłych sądowych, ekspertów branżowych; - poszerzać zakres swoich umiejętności w obszarze krawiectwa; - prowadzić działalność dydaktyczno-szkoleniową w zakresie odzieżownictwa; - współpracować przy tworzeniu i recenzowaniu skryptów, podręczników, książek branżowych i artykułów w czasopismach branżowych dotyczących konstrukcji odzieży metodami przemysłowymi.

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji:

Kwalifikacją mogą być szczególnie zainteresowani: - osoby, które ukończyły szkoły o profilu włókienniczym, - osoby pracujące od lat w branży, douczone do zawodu i doświadczone zawodowo, a nieposiadające formalnego wykształcenia w kierunku konstruktora odzieży w systemach CAD/CAM, które chciałyby oficjalnie potwierdzić swoje umiejętności zawodowe, - aktualni pracownicy firm odzieżowych, którzy chcieliby nabyć kwalifikację umożliwiającą awans zawodowy, - osoby, które chciałyby pracować w ramach własnej działalności gospodarczej na rzecz kontrahentów (outsourcing), - osoby, które ukończyły szkoły i studia związane z plastycznym projektowaniem odzieży lub organizacją procesów produkcyjnych odzieży lub technologią konfekcjonowania odzieży oraz ukończyły odbywające się w toku studiów zajęcia dydaktyczne z komputerowej konstrukcji i modelowania odzieży, - osoby, które chciałyby pracować w elastycznym czasie pracy (duża możliwość zdalnej pracy w domu), - osoby mieszkające w regionach, w których

występuje duże zainteresowanie usługami z zakresu komputerowej konstrukcji odzieży (województwa śląskie, łódzkie, mazowieckie), - nauczyciele zawodu (aktualnie szczególnie są potrzebni nauczyciele dla odtwarzanych szkół branżowych), - instruktorzy i trenerzy systemów CAD dla odzieżownictwa, którzy znajdują pracę w placówkach kształcenia ustawicznego, organizatorów kursów a także u przedstawicieli handlowych sprzedających programy CAD/CAM do konstrukcji odzieży, ponieważ w skład pakietu programów wchodzi szkolenie z obsługi programu, - osoby zatrudnione w koncernach odzieżowych, które mają doświadczenie we współpracy z partnerami zagranicznymi w obszarze dokumentacji i konstrukcji odzieży, - osoby, które chciałyby pracować za granicą w branży odzieżowej lub zdalnie współpracować z kontrahentami zagranicznymi.

4.Zarządzanie procesami technologicznymi przemysłowego szycia odzieży z dzianin 320 godzin (Specjalista w produkcji odzieży z dzianin) POZIOM 5 PRK

Krótką charakterystyka kwalifikacji: W przypadku tej kwalifikacji, osoba która ją posiada, będzie przygotowana do zarządzania procesami technologicznymi, w tym pracą zespołów ludzkich w produkcji odzieży z dzianin w szwalniach. Będzie ustalać działanie linii produkcyjnej, uwzględniając podział obowiązków w zespole. Będzie zarządzać działaniami członków zespołu szycącego, rozdzielać zadania pomiędzy członków zespołu i prowadzi instruktaż w zakresie przydzielonych zadań.

Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji:

Osoba posiadająca kwalifikację "Zarządzanie procesem przemysłowej produkcji odzieży z dzianin" może: - pracować dla przedsiębiorstwa odzieżowego jako technolog, kierownik lub koordynator szwalni; - opracowywać nowe technologie szycia dopasowane do zapotrzebowania rynku (rozwiązania w odzieży sportowej, scenicznej, roboczej, reklamowej, militarnej i innej wyspecjalizowanej); - opracowywać nowe technologie szycia dopasowane do nowych materiałów wprowadzanych na rynek (wysokoelastyczne dzianiny, technologie szycia beznitkowego, technologie zgrzewania i klejenia odzieży); - pracować jako asystent lub krawiec w prywatnych zakładach odzieżowych o charakterze rzemieślniczym lub artystycznym specjalizujących się w odzieży z dzianin; - może wykonywać usługi konsultanta procesów technologicznych na zlecenie firm, prowadząc działalność gospodarczą lub w oparciu o umowy cywilnoprawne; - może współpracować z konstruktorami w biurach konstrukcji odzieży, tworząc zespoły wykonujące szablony przemysłowe i odszycia wzorcowe, działając w oparciu o umowy cywilnoprawne lub prowadząc działalność gospodarczą. Osoba posiadająca kwalifikację może zdobywać inne kwalifikacje z obszaru przemysłu mody. Typowe możliwości wykorzystania kwalifikacji:

Grupy osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji:

- przedsiębiorcy, którzy zechcą doszkolić kadry;
- potencjalni przyszli pracownicy szwalni dzianin, w rejonie zamieszkania których jest zapotrzebowanie na tę kwalifikację;
- pracownicy firm odzieżowych, którzy chcieliby potwierdzić umiejętności nabyte w czasie dotychczasowej pracy zawodowej;

- właściciele firm odzieżowych, którzy chcieliby weryfikować, rozumieć i sprawniej zarządzać procesami w ich przedsiębiorstwach;
- osoby, które chciałyby pracować w ramach własnej działalności gospodarczej na rzecz kontrahentów;
- obecni i przyszli nauczyciele szkół branżowych odzieżowych;
- obecni i przyszli instruktorzy placówek edukacji ustawicznej, kursów i szkoleń;
- osoby, które chciałyby pisać opracowania, podręczniki, tutoriale dotyczące technik szycia dzianin; - osoby które chciałyby pełnić rolę biegłych sądowych, ekspertów branżowych, konsultantów, recenzentów; -
- osoby, które chciałyby pracować za granicą;
- osoby zatrudnione na różnych stanowiskach w koncernach odzieżowych, które specjalizują się w produkcji odzieży z dzianin.
- Instytucją certyfikującą powyższe kwalifikacje jest CHIC Warsaw Sp. z o.o.⁹, natomiast funkcję PZZJ¹⁰ pełni Wielkopolska Akademia Nauki i Rozwoju Jakub Michałowski.

7.Kwalifikacje rynkowe w systemie edukacji

W ustawie o ZSK w przepisach dotyczących treści wniosku o włączenie kwalifikacji rynkowej do ZSK określono, że wniosek ten powinien także uwzględniać informacje na temat grup osób, które mogą być zainteresowane uzyskaniem kwalifikacji, z uwzględnieniem możliwości przygotowania do jej uzyskania w ramach obowiązkowych zajęć edukacyjnych lub w ramach kursu umiejętności zawodowych lub możliwości jej wykorzystania w celu potwierdzania dodatkowych umiejętności zawodowych. Możliwość przygotowania do uzyskania danej kwalifikacji rynkowej w ramach obowiązkowych zajęć można zrealizować na podstawie ramowego planu nauczania zbudowanego w oparciu o podstawę programową kształcenia w danym zawodzie.

Godziny stanowiące różnicę między sumą godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia zawodowego określoną w ramowym planie nauczania dla danego typu szkoły a minimalną liczbą godzin kształcenia zawodowego dla kwalifikacji wyodrębnionych w zawodzie określoną w podstawie programowej kształcenia w zawodzie szkolnictwa branżowego przeznacza się na:

- 1) zwiększenie liczby godzin obowiązkowych zajęć edukacyjnych z zakresu kształcenia w zawodzie ,
- 2) realizację obowiązkowych zajęć edukacyjnych:
 - a) przygotowujących uczniów do uzyskania dodatkowych umiejętności zawodowych związanych z nauczaniem zawodem,

⁹ Zgodnie z ustawą o ZSK „Instytucja certyfikująca” jest to podmiot, który uzyskał uprawnienia do certyfikowania, czyli nadawania określonych kwalifikacji włączonych do ZSK

¹⁰ PZZJ -podmiot zewnętrznego zapewniania jakości zajmuje się wsparciem instytucji certyfikujących w odpowiednim prowadzeniu działań związanych z walidacją i certyfikowaniem.

- b) przygotowujących uczniów do uzyskania kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, związanej z nauczaniem zawodem,
- c) przygotowujących uczniów do uzyskania dodatkowych uprawnień zawodowych przydatnych do wykonywania nauczanego zawodu,
- d) uzgodnionych z pracodawcą, których treści nauczania ustalone w formie efektów kształcenia są przydatne do wykonywania nauczanego zawodu.

Ideą Zintegrowanego Systemu Kwalifikacji jest realizacja polityki na rzecz uczenia się przez całe życie oraz ma na celu:

- ocenić i porównać, ile są warte poszczególne dyplomy czy certyfikaty,
- trafniej wybrać szkołę, uczelnię,
- lepiej planować karierę zawodową, ułatwić zaplanowanie zmiany zawodu, w tym zmiany branży,
- ułatwić wybór szkoleń i ocenić ich jakość oraz zmniejszyć ich koszty,
- uniknąć zbędnego powtarzania tych samych zajęć na różnych kursach,
- uprościć drogę do uznawania kompetencji zdobytych poza szkołą i uczelnią,
- pomóc przedstawić kwalifikacje w sposób bardziej zrozumiały dla pracodawców na polskim i europejskim rynku pracy.

Stosowane metody w walidacji :

- test,
- wywiad, debata, prezentacja,
- obserwacja,
- symulacja,
- metody deklaratywne,
- analiza dowodów na osiągnięcie efektów uczenia się.

Zakłada się możliwość nieodpłatnej walidacji i certyfikacji kwalifikacji rynkowej dla uczniów i absolwentów szkół. Dyrektor szkoły może zawrzeć umowę z instytucją certyfikującą dotyczącą jednokrotnego, nieodpłatnego przystąpienia przez uczniów lub absolwentów do walidacji i certyfikowania kwalifikacji rynkowej funkcjonującej w ZSK. Umowa jest zawierana za zgodą ucznia lub absolwenta, a w przypadku niepełnoletniego ucznia lub absolwenta za zgodą jego rodzica. Powyższe uprawnienie przysługuje uczniom lub absolwentom objętych umową nie krócej niż rok od zakończenia roku szkolnego, w którym ukończyli szkołę. Poprzez jakość kwalifikacji rozumie się jej funkcjonalność dla osób, które ją uzyskały oraz otoczenia społecznego, w którym dana kwalifikacja funkcjonuje.

Rys . Kwalifikacje rynkowe funkcjonujące w branży przemysłu mody (opracowanie własne).

Elastycznemu reagowaniu systemu kształcenia zawodowego na potrzeby rynku pracy, jego otwartości na uczenie się przez całe życie oraz mobilności edukacyjnej i zawodowej absolwentów mają służyć wyodrębnienie kwalifikacji w poszczególnych zawodach szkolnictwa branżowego oraz stworzenie uczniom warunków do uzyskiwania dodatkowych umiejętności zawodowych, dodatkowych uprawnień zawodowych lub kwalifikacji rynkowych funkcjonujących w Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji, pod koniec nauki w szkole.

8.Rekomendacje kompetencji i nowych kwalifikacji

Rekomenduje się stworzenie platformy e-learningowej „Akademia Przemysłu Mody” skierowanej do uczniów szkół ponadgimnazjalnych i studentów. Zasoby wiedzy zgromadzone na platformie będą rozszerzały informacje, które zdobywają uczniowie w procesie kształcenia ustawicznego.

Wspomniane zasoby materiałów będą podzielone w bloki tematyczne (przykładowo: „innovacje w przemyśle mody”, „doradztwo dla klienta”, „materiałoznawstwo”, „techniki sprzedaży”, „prowadzenie biznesu w sieci”). Co ważne wykorzystanie platformy e-learningowej pozwala na samodzielne wybranie preferowanego formatu dostarczania wiedzy i tempa jej przekazywania w zależności od możliwości percepcyjnych ucznia/studenta.

Rekomenduje się stworzenie platformy networkingowej łączącej podmioty z przemysłu mody, ze szczególnym uwzględnieniem :

- pracowników i kierowników firm z przemysłu mody (odzieżowe, obuwnicze, kaletnicze i inne)
- instytucje edukacyjne (szkoły zawodowe, uczelnie)
- kontrahentów i klientów,
- uczniów i studentów kierunków bezpośrednio związanych z przemysłem mody będących potencjalnymi pracownikami sektora (m.in. włókiennik, obuwnik, kaletnik, konfeksjoner odzieży),
- uczniów i studentów kierunków pokrewnych (np. wzornictwo przemysłowe, fotografia, reklama i marketing).

Zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych. Ideą networkingu jest stworzenie sieci trwałych kontaktów biznesowych wymagających długotrwałych relacji opartych na obustronnych korzyściach, co sprzyja efektywnej wymianie informacji oraz poprawia atmosferę w biznesie. Networking polega na szukaniu i przede wszystkim utrzymywaniu kontaktów z ludźmi – głównie przedsiębiorcami lub ludźmi z podobnej branży. Działanie platformy wpisze się także w ideę nauki przez całe życie. Skierowana może być do wszystkim tych osób, które nie uczestniczą już w ustawicznym kształceniu zawodowym, a mają potrzebę samodoskonalenia się i poznawania nowych zagadnień niezbędnych do efektywnej działalności w branży. Doskonalenie umiejętności po zakończeniu wcześniejszej edukacji w istotny sposób ułatwia przetrwanie w erze zawirowań gospodarczych i przełomów technologicznych. Celem działania platformy będzie stworzenie kanału opierającego się na otwartym dostępie do informacji i umożliwiającego jak najliczniejszej grupie podmiotów wzajemne kontakty poprzez wymianę doświadczeń, opinii, wątpliwości i wniosków płynących z własnych działań. Platforma może ułatwić rozwój zawodowy pracowników, a także rozwój całego przedsiębiorstwa poprzez łatwiejszy dostęp do klientów i kontrahentów, dostęp do specjalistycznej wiedzy o branży. Ponadto ważne jest zapewnienie nauczycielom szerokiego dostępu do szkoleń, szczególnie z zakresu umiejętności praktycznych i wykorzystywania nowych technologii, najlepiej realizowanych bezpośrednio u wiodących na rynku przedsiębiorców z branży modowej. *Nauczycielom doksztalcającym się, wykonującym inne ważne społecznie zadania lub -*

jeżeli to wynika z organizacji pracy w szkole - dyrektor szkoły może ustalić czterodniowy tydzień pracy odbywającym szkolenie branżowe. Karta Nauczyciela określa zasady finansowania kształcenia i doskonalenia zawodowego nauczycieli, z uwzględnieniem szkoleń branżowych.

Ważna jest likwidacja luki pomiędzy przemysłem mody, a światem nauki poprzez powołanie do życia Rad Pracodawców Przemysłu Mody przy szkołach zawodowych. To może stać się narzędziem analogicznym do rad pracodawców powoływanych przy szkołach wyższych. Rady Pracodawców Przemysłu Mody działałyby lokalnie, na terenie danego powiatu, na obszarze którego znajduje się placówka świadcząca usługi kształcenia zawodowego. Przedsiębiorca, który decyduje się na dobrowolne, nieodpłatne uczestnictwo w Radzie powinien w niej zasiadać przez okres minimum 2 lat. Szacuje się, że Rada Pracodawców Przemysłu Mody powinna liczyć nie mniej niż 2 członków. Do zadań Rady należałoby opiniowanie zmian w programach nauczania, sprawowanie nadzoru nad realizacją praktycznej nauki zawodu i praktyk zawodowych w przemyśle mody, współpraca w przygotowaniu ewentualnych zmian w ofercie edukacyjnej szkoły w oparciu o realną sytuację na rynku pracy w przemyśle mody. W edukacji zbyt mały nacisk położony jest na kompetencje społeczne. Pracodawcy jako bardzo istotne wskazują kompetencje tzw. miękkie, takie jak umiejętność współpracy, gotowość do dalszego rozwoju, odpowiedzialność. Kompetencje takie są zawarte w programach kształcenia, natomiast ich nabycie nie jest w wystarczającym stopniu weryfikowane. Wynika to ze specyfiki tych kompetencji, która powoduje, że nie są one możliwe do sprawdzenia w trakcie egzaminów, przeprowadzanych w obecnej formie. Ponadto kształcenie i weryfikowanie kompetencji społecznych poświadczanych przez pracodawców nie zawsze jest możliwe w warunkach szkolnych. Absolwenci szkół zawodowych mają niewystarczające doświadczenie praktyczne. Zdaniem pracodawców uczniowie kończący edukację, pomimo pozytywnych wyników osiągniętych w czasie egzaminów potwierdzających kwalifikacje zawodowe, mają niewystarczającą umiejętność w wykonywaniu zadań zawodowych. Rozwiązaniem mogłoby być nawiązywanie ściślejszej współpracy szkół z pracodawcami w obszarze organizacji praktyk i staży zawodowych lub tworzenia centrów kompetencji zawodowych. Pracodawcy oczekują specjalistycznych umiejętności związanych z konkretnym zawodem czy stanowiskiem pracy od przyszłych pracowników. Dynamiczny rozwój sektora wymaga nowych zawodów i kierunków kształcenia. Przemysł mody to, oprócz zawodów tradycyjnie kojarzonych z tym obszarem, jak projektanci, konstruktorzy, osoby zajmujące się wytwarzaniem wyrobów, również szereg zawodów i specjalizacji, które wspomagają produkcję, związanych np. z zarządzaniem, marketingiem, Zwiększenie wiedzy o potrzebach kwalifikacyjno-zawodowych sprzedają, socjologią rynku itp. Coraz częściej pracodawcy wymagają, od osób zatrudnianych na takich stanowiskach, oprócz umiejętności z danej dziedziny również bardzo dobrej znajomości specyfiki przemysłu mody. Analiza kompetencji kluczowych występujących w sektorze, potrzeb pracodawców oraz programów kształcenia pozwala na stwierdzenie, że największym problemem sektora w zakresie kształcenia kadr nie jest niedopasowanie oferty kształcenia, ale małe zainteresowanie uczniów ofertą szkół kształcących w zawodach należących do sektora.

W związku z tym należy włączyć aktywnie pracodawców do:

- tworzenia nowych zawodów oraz do nich podstaw programowych: – wzmocnienie współpracy MEN z ministrami właściwymi dla zawodów – uruchomienie „branżowej linii”
- włączenie pracodawców, przedstawicieli resortów i innych partnerów społecznych w system identyfikacji i prognozowania potrzeb kwalifikacyjno-zawodowych na rynku pracy,
- opracowywania programów nauczania dla zawodu we współpracy ze szkołami, uwzględniających potrzeby lokalnego i regionalnego rynku pracy

Największe obecne oczekiwania branży to:

- przekształcenie przemysłu tekstylno-odzieżowego w innowacyjny przemysł mody oparty na wiedzy, wykorzystujący nowe technologie,
- stosowanie innowacyjnych, pragmatycznych i ekonomicznych rozwiązań dla klienta,
- dostosowanie programów kształcenia do potrzeb rynku pracy, rezygnacja z nieelastycznych standardów kształcenia i zastąpienie ich nauczaniem praktycznym, zorientowanym na zatrudnienie absolwenta (KUZ oraz DUZ),
- obserwacja rynku i trendów światowych,
- Według preambuły do Paktu Mody zawartego 24 sierpnia 2019 r. podczas Szczytu G7 we Francji, światowy przemysł modowy wart jest obecnie 1,5 biliona euro rocznie, co czyni go jedną z największych i najbardziej dynamicznie rozwijających się gałęzi przemysłu na świecie.

Jak wykazały badania realizowane w okresie ostatnich czterech lat przez Radę Sektorową, sektor charakteryzuje się również dużą dynamiką i zmiennością. Potrzeby rozwojowe branży w ciągu 2-4 lat mogą ulec zmianie, w związku z czym trudne i mało efektywne może być planowanie działań rozwojowych na rzecz sektora w perspektywie dłuższej niż rok lub dwa.

Poprawy sytuacji w branży upatruje się przede wszystkim w dopasowaniu kompetencji do jej potrzeb poprzez:

- Wspieranie rozwoju szkolnictwa zawodowego, z wykorzystaniem nowoczesnego zaplecza dydaktycznego i programów kształcenia, odpowiadających realiom rynkowym.
- Budowanie oferty kształcenia zawodowego, w oparciu o współpracę z pracodawcami w regionach, z uwzględnieniem specyfiki konkretnych miejsc pracy.
- Szeroko zakrojone działania promocyjne wśród młodzieży, nastawione na budowanie wizerunku kształcenia w zawodach związanych z sektorem, jako atrakcyjnej i ciekawej ścieżki edukacyjnej.
- Działania mające na celu urealnianie proporcji liczby miejsc w placówkach kształcenia ogólnokształcącego i zawodowego na poziomie samorządów.
- Rozwój kompetencji środowiska edukacyjnego związanego z sektorem, w zakresie wykorzystywania nowoczesnych form prowadzenia kształcenia, zarówno w zakresie rekrutacji uczestników kształcenia, budowania programów kształcenia, realizacji zajęć,

budowania i utrzymywania relacji z pracodawcami, instytucjami otoczenia biznesu, JST, organami centralnymi.

- Promowanie dobrych praktyk w zakresie w/w działań, w celu upowszechniania sprawdzonych i działających rozwiązań w skali regionów jak i całego kraju.

Najbardziej poszukiwane obecnie kompetencje/kwalifikacje w sektorze to:

1. Działalność badawczo-rozwojowa w sektorze odzieżowo-tekstylnym.
2. Przygotowanie i kontrola produkcji w sektorze odzieżowo-tekstylnym.
3. Realizacja prac produkcyjnych w sektorze odzieżowo-tekstylnym.
4. Zarządzanie i realizacja procesów wsparcia w sektorze odzieżowo-tekstylnym.

Słownik pojęć.

Kwalifikacja – zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy, umiejętności oraz kompetencji społecznych, nabytych w edukacji formalnej, edukacji pozaformalnej lub poprzez uczenie się nieformalne, zgodnych z ustalonymi dla danej kwalifikacji wymaganiami, których osiągnięcie zostało sprawdzone w walidacji oraz formalnie potwierdzone przez uprawniony podmiot certyfikujący (ustawa o ZSK, art. 2, pkt 8). Kwalifikacja to zestaw efektów uczenia się w zakresie wiedzy i umiejętności, których osiągnięcie zostało formalnie potwierdzone przez upoważnioną do tego instytucję.

Kwalifikacje w zawodzie – wyodrębnione w ramach poszczególnych zawodów są opisane w podstawie programowej kształcenia w zawodach jako zestawy oczekiwanych efektów kształcenia: wiedzy, umiejętności zawodowych oraz kompetencji personalnych i społecznych, pozwalające na samodzielne wykonywanie zadań zawodowych (zgodnie z *Rozporządzeniem dotyczącym nowych podstaw programowych kształcenia w zawodzie*).

Kompetencje – oznacza szeroko rozumianą zdolność podejmowania określonych działań i wykonywania zadań z wykorzystaniem efektów uczenia się i własnych doświadczeń. Termin kompetencje – w zależności od kontekstu – może oznaczać m.in.: zakres działania, zakres uprawnień do podejmowania decyzji, merytoryczne przygotowanie do wykonania określonego zadania (Słownik IBE, kompetencja nie została zdefiniowana w Ustawie ZSK).

Kompetencje społeczne – rozwinięta w toku uczenia się zdolność do kształtowania własnego rozwoju oraz autonomicznego i odpowiedzialnego uczestniczenia w życiu zawodowym i społecznym, z uwzględnieniem etycznego kontekstu własnego postępowania. (art. 2, pkt 7). Ponadto: kompetencje społeczne w kontekście ZSK oznacza jedną z trzech wyróżnionych w PRK kategorii efektów uczenia się.

Zintegrowany System Kwalifikacji - opisuje, porządkuje i zbiera różne kwalifikacje w jednym, powszechnie dostępnym rejestrze – Zintegrowanym Rejestrze Kwalifikacji . ZSK określa także zasady i standardy potwierdzania funkcjonujących w nim kwalifikacji, co gwarantuje wysoką jakość certyfikatów zawodowych wydawanych w ramach systemu.

Źródła

Bibliografia:

1. Pilotażowe wdrożenie sektorowej ramy kwalifikacji dla sektora przemysłu mody w zakresie rozwoju kompetencji w podmiotach branżowych. Raport końcowy. Edukspert ; Toruń 2019
2. Filipowicz G., "Zarządzanie Kompetencjami Zawodowymi", PWE, Warszawa 2004

Netografia:

<http://kwalifikacje.edu.pl>

<http://www.modakompetencje.prywatni.com.pl>

<https://www.ore.edu.pl>

<https://www.ibe.edu.pl/pl/>

Akty prawne:

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ¹⁾ z dnia 16 maja 2019 r. w sprawie podstaw programowych kształcenia w zawodach szkolnictwa branżowego oraz dodatkowych umiejętności zawodowych w zakresie wybranych zawodów szkolnictwa branżowego (Dz.U. Poz. 991)

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA EDUKACJI NARODOWEJ z dnia 30 sierpnia 2019 r. w sprawie warunków, jakie musi spełnić osoba ubiegająca się o uzyskanie dyplomu zawodowego albo dyplomu potwierdzającego kwalifikacje zawodowe (Dz.U. poz. 1731)

USTAWA z dnia 22 grudnia 2015 r. o Zintegrowanym Systemie Kwalifikacji. (Dz.U. z 2017, poz. 986).